

Ekáti Pǎl ntá Nkwɔ Rom

Pǎl átò bakak ntá bǒnkwɔ abhen Rom

¹ Με Pǎl κε nchí sɪŋ ekáti ene. Nchí mǒbetok Yesu Kristo.

* Mandem abhíjǐ me be mbak mǔnto, abhure me nyájá be ngati bhó Mbok Ndíndí. ² Mbok Ndíndí ne κε Mandem afyé nyaka bariεp bechye te mpok Yesu ábhíkire two fá amik. Afuét ntá baremé kepinti bhi beku nɔ, ne bɔ básɪŋ ɛti bariεp amɔ amem Ekáti Mandem. ³ Mbok Ndíndí ne achí ɛti Móywi. Yí achi nyaka ebhárémɔ Mfɔ Debhit ndũ netwɔ ane yi átwó fá amik mbɔ nkwá. ⁴ Mandem átɔŋ ne betaŋ be Acha ywese Yesu Kristo achi Mmɔ Mandem mmu ábhóŋó ɛfóŋó ene echi nyájá mpok ákú Acha ápétnsem ndu nepém. ⁵ ɛti Yesu Kristo κε Mandem átɔŋ me berĩndu, akɔ me mbák mǔnto. Akɔ nó be nkú bǒ betok menkem mámbɔŋ neka ne Yesu, mángoko nɔkɔ chi yi ne mánychye nɔkɔ nnyén eni kenókó. ⁶ Bě bǒ Rom nkwɔ bǎchi ndũ mpǎy bo abhen Mandem ábhíjǐ be mǎmbak bǒ Yesu Kristo. ⁷ Nchí ghati bhe mankem, be Mandem akɔŋ be tontó ne abhíjǐ be be mǎmbak bǒbhi.

Mandem ɛtayese ne Yesu Kristo Acha mántɔŋ be berĩndu, mánychye be kpák.

Pǎl ákàka Mandem ɛti bǒnkwɔ abhen Rom

⁸ Enyɪŋjǐ mbi chi be nchí kaka Mandem. Chi Yesu Kristo κε ákú be embak nɔ mbɔnyune mmik nkem aghok ɛti enyũ neka enen bǎbhóŋó ne Yesu. ⁹ Mandem mmu mǎkú betik

* **1:1** “Kristo” fá chi enyɪŋjǐ ɛmɔt ne “Mpemε Mandem átó”.

ebhi ne nti ena nenkem ndu nchi ghati bo Mbok Ndíndí ěti Móywi achi ntísie wa be yěntiki mpok ane mēnikmuet, mpú rō befye bhe ndū nenikímuet ene. ¹⁰ Nchí níkmuet be mbák chí nkaysi Mandem, yi ánkwak me mbōŋ mbi bétwō awu néne ndu beghō bhe. Nnáj njambi nnu bétwō awu ndōŋ echak. ¹¹ Mbōŋ beyǎ ekwak beghō bhe ndu beku māmbōŋ ákóré ndu áfók ane Ɛfóŋó Bedyere áchye chōŋ be be māntáj ndū mbi Mandem. ¹² Enyij ene mérēm nō chi be, sémbōŋ mbi befye batí nti, nō chí be, mānsot neka eneka ne Yesu māmfyē me nti, me nkwo nsot neka ená ne Yesu mfyé bhe nti. ¹³ Bōma, nnáj nti bétwō awu beyǎ mpok, ke yěntiki mpok enyij échèt me mbi. Nnáj nte bétwō awu be betik ebha menyu kerep ndū nkwo yweka mbō enyu békù ntá bo abhen bápú bo Israel amem betok bechak. ¹⁴ Mbōŋ barem bekwō ntá bo abhen amík anene bhō ne ntá bōbhi, ne ntá bariŋi ékátí ne abhen babhiki riŋi ekátí. ¹⁵ ěti yō, mbōŋ ye beyǎ ekwak ndu beghati be nkwo bō bāchi Rom Mbok Ndíndí.

Mbok Ndíndí abhōŋ betan

¹⁶ Mbíkí bhōŋ ntíánwóp ěti Mbok Ndíndí mbōnyune yō achi betan Mandem ndū bepepe yěntiki mmu ane ánókó yō bebho ne bo Israel, ne beghaka ntá abhen bapu bo Israel nkwo. ¹⁷ Mbok Ndíndí ke ákù mándíŋí enyu Mandem ákù bo mambak chak besí bhi. Enyij ene éyàŋ chi be bo mámbōŋ neka ne Yesu, mándok ambi beku nō te ndū ngwenti. Echi mbō enyū Ekátí Mandem érēm be, “Mmu ane ábhóŋó neka ne Mandem, Mandem ákù yi ambak chak besí bhi ne chōŋ ambōŋ nepém.”

Nkwāŋway nkem achi mmu bebú

¹⁸ Mandem áku beběnti bhi mémfú amfay ménsep amik ndū bebú ne bebéptí menyij ebhen bo abhen bápú koŋo

mbi ywi bákù. Bebéptí menyiy ebhò béchyèt bo báchák mbi beriyi tetep Mandem. ¹⁹ Menyiy ebhen mmu ákway beriyi éti Mandem béchí kponoroŋ ntá bõ abhen bákù bebéptí menyiy ebhò mbonyune Mandem atəŋ bó ntá yap be mandiyi bhò. ²⁰ Bebhò ndũ mpok ane Mandem aghoko mmik, menyiy ebhen yi aghoko bétəŋ kponoroŋ betəŋ ebhi ne enyũ mmu yi achi mbò Mandem. Ndu echi be, bápú ghò yi ne amík ntí apu ane bò bárèm be bekwéné bepu ne bhò ndu bábhíkí riŋi Mandem.

²¹ Yëndu bò báríŋí nyaka be Mandem achi, babhiki chye yi kenókó mbò Mandem, ne yě chi bakak bábhiki chye yi. Ke báróbhé kaysi chi bechəŋ menyiy ne bò kekway bejwimen ndũ enyiy ene Mandem áyàŋ bò mandiyi. ²² Yëndu bárèm be babhəŋ keboŋ barəp chi bechiŋtí bhò. ²³ Báró bechye kenókó ntá Mandem mmu apu gu, báróbhe chye kenókó chi ntá menyiy ebhen bò bághókó ne amò. Menyiy ebhò bechi mbò nkwaŋwaŋ ne bechak bechi mbò kenən ne béchák mbò nnya ené bekak menwi, ne ebhénéfú mbò nnya ene ésu menie amik. Bò menkem bégugu.

²⁴ Éti yò, Mandem aféré amò ne bhò be mámkpik mánkə bepɔ menyiy ebhen bati yap áŋwaka be mánkə, enyu ene básɔt mmuet eyap beka ne bati menyiy ebhen béchyè bhò ntíanwóp. ²⁵ Mandem aféré amò ne bhò mbonyune barə menoko menyiy ebhen bechi tetep éti yi báróbhe koŋo chi nsé. Ne menyiy ebhen Mandem ághókó ke bò báróbhé chye kenókó, puyě mmu ane ághókó yěntiki enyiy. Yi ke bábhónó bechye bakak mpoknkem. Amen. ²⁶ Ndu bákù enyu yò ke Mandem aféré amò ne bhò be máŋwáká nókó beka menyiy ebhen béchyè bhò ntíanwóp. Baghərə bhap bárə babhakanem báróbhe bhure chi ne bati baghərə, enyiy ene ebhiki kway wawak. ²⁷ Enyumot ke echi nkwo ne babhakanem. Bárə baghərə báróbhe ŋwaka bebhure chi

ne batĭ babhakanem, enyij ene ebhiki kway. Bákù baraka ntíánwóp ne batĭ babhakanem. Bákù nò mámbòŋ nòkò ntèmsi ane akway ne bhò.

²⁸ Těndu bǒbhen bábhíkí yaŋ bekaysi ěti enyij ene bò báriŋí be echi tetep ěti Mandem, Mandem aféré amò ne bhò. Aró bhó ndŭ bepǒ nkaysi yap, ne ndŭ menyij ebhen bebhiki kway be bò manku. ²⁹ Bati yap ájwí ne yěntiki enyŭ ndak abúabú mbò beku bebú ne befyɛ amík ndŭ menyij bo bachak, ne epij beyaŋ beku bati bebú, ne mpabhamík, ne beway bho, ne betaja ebhen mmu ábhòŋ ne bati ndu áyènti mmæet ne bhò, ne berwò bho, ne epij beku bati bebú, ne enáŋtí. ³⁰ Ne berem ebúbu ěti bo ndŭ bechòŋti manyén ayap, ne bepap Mandem, ne nesaj, ne neyogómæet, ne mpányu, ne bekaysi babhi ako ane beku bebú, ne betaj ntí ne bótáyap ne bómáyap. ³¹ Ne bebhak echíŋtímu, ne epij ene mmu apu bhæere bariɛp, ne bebhòŋ ntí enen mmu abhiki bhòŋ ekòŋ ne bati, ne bebhòŋ epij ene mmu apu ghò bati ntínso. ³² Bǒbhen bákù menyŭ menyij ebhen báriŋi be Mandem arem be bo abhen bákù menyŭ menyij ebhò bábhòŋ begu. Yě nò, bákù menyij ebhò ne báròŋ te ambi beka ne bo bachak abhen bákù bhò be eri beku bhò.

2

Mandem átaj bo enyu ene echi chak

¹ Yě òchí agha, mpok ótàn bo ne ónku nòkò nkúbhé menyij ebhen bò bákù, opú kway betaja mmæet besí Mandem. Bétaŋ mmu ke ónku nòkò nkúbhé menyij ebhen yi ákù chi berem be wòmbòŋ ókwěŋ manyé besí Mandem. ² Séríŋi be Mandem achi chak ndŭ netáj ane yi átàn bo abhen bákù menyŭ menyij ebhò. ³ Yě òchí agha, mpok ótàn bo abhen bákù menyu menyij ebhò, ke wòmbòŋ

ónkà nàkò bhò, òkaysi be ðkway bebùe enyu ene Mandem apu chye wò ntemsi ke? ⁴ Ke chi be ðsòt beyä berĩnti ebhen Mandem átòh bhese, ne neghó ane yi ághò menyìh ebhen sékù mbò be apú ghò, ne ekébhénti eyi mbò eráká ndak? Óbhíkí ghò be ntí ane Mandem átòh bhese berĩnti chi bekwak bhese sentiknsem ndü bebú ebhese? ⁵ Ke ãti ógwòt nti ene amem òke ka bétiknsem ndü bebú ebhe, ðkù bebènti Mandem ne wò menja mendòk nàkò chi ambi. Ne chòh mémfú kponoroñ ndü nywòp enen Mandem átòh bebènti ebhi, antánj bo enyu ene echi chak. ⁶ Chòh Mandem ankap yěntiki mmu bekoño menyìh ebhen yi ákú. ⁷ Bo abhen bákè m ekíkí ndü berì ebhen bò bákù, báfyè betañ bekù be Mandem anchye bhò keném ne kenókó ne nepém enen mmu ápú gu. Mandem áchye bhò nepém enen nebhiiki bhòh ngwenti. ⁸ Ke bo abhen babhiiki bhòh mpok ne bati ndu báyiñi chi mmuet eyap, ne bápu koño tetep ndu nepém enap ke bakoño chi bebú, chòh Mandem antòh bò bebènti ebhi, anchye bhò ntemsi. ⁹ Chòh Mandem ankù yěntiki mmu ane ákù bebú ámbák ndü beyä ekwet ne angók beyä bebe. Ákù nò bebho ne bo Israel ne beghaka amuet bo abhen bapu bo Israel nkwo. ¹⁰ Ke bo abhen bákù berì bábhòh keném ne kenókó ne kpák. Ébhàk enyu eyò bebho ne bo Israel beghaka amuet bo abhen bápú bo Israel nkwo. ¹¹ Mandem apu tòh kéréjámík.

¹² Chòh bo mankem abhen bákù bebú ené bábhíkí riñi ebhé Moses máném yěndu bátàh bhò kekoño bebhé Mandem. Ne chòh Mandem amkpót manyé bo mankem abhen bákù bebú mpok báriñi bebhé Moses bekoño bebhé Moses. ¹³ Puyě bo abhen báhòk enyiñ ene ebhé éghàti bhò ke bábhàk chak besí Mandem, chi bo abhen bákù mbò enyü ebhé érèm ke bábhàk chak besí bhi. ¹⁴ Mpok ane bo abhen bápú bo Israel bákù menyìh ebhen ebhé érèm mbò enyü

bati yap aghati bhə, yəndu babhiki bhəy bebhé ebhen béfueéré ntá Moses, bátəy ndu menyiy ebhen bə bákù, be báriji enyiy ene babhəy bekə ne ene babhiki bhəy bekə. ¹⁵ Bə bátəy ndü menyiy ebhen bákù be Mandem asiñ bebhé amem bati yap. Bati yap átè ntísie be eyə échí tetep, tēndu mpokófu bati yap ághàti bhə be babhəy bekwéné ne mpok achak be báchí chak. ¹⁶ Ndü nywəp enen Mandem áfuet ntá Yesu Kristo betəy bo mbə enyü Mbok Ndíndí ane méghàti bo árəm, chəy antáj bo bekoñə nkaysi ane achi bhə anti ne menyiy ebhen bə bákù bhésé bhésé.

Bo Israel bapú bhæere bebhé Moses

¹⁷ Mbák chi be, bəbhijí mmuet eyeka be báchí bo Israel ne bəghòkə mmuet ndü ebhé ene bəbhəyə ne bəpà be bəchi bo Mandem. ¹⁸ Bəriji enyiy ene echi chak bekə mbənyune bəghòk bebhé. ¹⁹ Bəriji sayri be báyà bo abhen bachi mbə manémámik mbi ne be bəchi mbə erəyə ntá bo abhen bachi amem ejuri. ²⁰ Ne bəriji sayri be mənuyre bechiñtí bho ne be bətəy bo abhen báchí māmbo ndü mbi Mandem mbənyune bəkəysi be ebhé ékə bəriji yəntiki enyiy ne étəy be tetep nkem. ²¹ Ę, be bho bətəy bo bachak, ndaká yí bəpú təy mmuet eyeka? Bəghàti bo be báké ghép aghep, ke bə babhəy bəpú ghép aghébhé? ²² Bə bo bərəm be, “Mmu abhíkí bhəy bekwen berwəp,” Bə babhəy bəpú kwen berwəbhe? Bə bo bəre pap baraká bəmandem nsé, bəpú ghep menyiy ebhen bechi amem bekeré bəmandem nsé? ²³ Bə bo bəpà be bəriji ebhé Mandem, bəpú chye nə Mandem ntíánwəp ndü bapú bhæere ebhé eyí? ²⁴ Ekáti Mandem érəm be, “Bə bo Israel bákù bo abhen bəpú bo Israel bərəm ebúbə ěti Mandem.”

²⁵ Nsyép ane básièp bo betəy be báchí bo Mandem chi erítí enyiy mbák bəbhère bebhé, ke mbák bəpú bhæere bebhé Mandem nsyép ane básièp bo achi chi ndéndem.

²⁶ Ndu echi nɔ, mbák mmu anɛ bábhíkí syɛp yi ákà menyìŋ mbɔ enyũ ebhé éyàŋ, Mandɛm apu sɔt yi mbɔ mmu anɛ basyɛpɛ? ²⁷ Eyo ékà be bo abhɛn bábhíkí syɛp bhɔ ndũ nkɔwɔmɛt kɛ bábhùɛɛɛ ebhé mándɛm chɔŋ be bekwéné bechi nɛ be bo Israel mbɔnyunɛ bãpu bhɛɛɛ ebhé yěndu Mandɛm achyɛ nyaka bhe bebhé ebhɛn básíní amík, apɛt achyɛ bhe epìŋ besyɛp bhɔ. ²⁸ Puyě besyɛp mmu kɛ ákà yi ambak mbɔŋ mmu Israel témé témé, nɛ nsyɛp anɛ tetɛp puyě anɛ nkɔwɔmɛt. ²⁹ Mmu ábhák mmu Israel tetɛp chí ndũ nti eni nɛ nsyɛp anɛ tetɛp ábhak chí anti. Chí betik Éfóŋó Mandɛm, puyě ebhɛn nkɔwɔmɛt. Mmu anɛ ábhóŋó enyũ nsyɛp eyɔ Mandɛm kɛ ábiti yi, puyě nkɔwɔŋwɔŋ.

3

¹ Bebhak mmu Israel ákà mmu árchá bo abhɛn bapu bo Israel kɛ? Nɛ nsyɛp ákwak mmu ndũ ntiki mbi? ² Mɛnkɛm békwàk ndũ beyá babhi. Enyìŋí mbi ɛnɛ ekwak mmu anɛ achi mmu Israel chi be Mandɛm afyé eyɔŋ eyi amɔ ayap. ³ Kɛ mbɔk yap bábhíkí kɛ enyìŋ ɛnɛ báfyɛ nyaka bariɛp nɛ Mandɛm be babhɔŋ beku chi be Mandɛm apu pɛɛ bhɛɛ bariɛp ami kɛ? ⁴ Wáwák! Yěndu yěntiki mmu achi nsɛnsɛ, Mandɛm ákà chi enyìŋ ɛnɛ yi árémé. Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandɛm éřɛm ɛti yi be,
 “Ōtòŋ kpoŋoroŋ ndũ yěntiki enyìŋ
 ɛnɛ ɔřɛm be ɔchí chak,
 nɛ mpok bákɔt manyé yɛ,
 bekwéné bepɛ bhak nɛ wɔ.”

⁵ Kɛ mbák bebá ebhɛn sékà békà bo mango kpoŋoroŋ be Mandɛm achi chak, chɔŋ séngati bhɔ be Mandɛm apu chak ndu bébenti anchyɛ bhɛsɛ ntɛmsi? [Nchí řɛm nɔ chi nɛ neriŋíndak ɛnɛn bakwɔŋwɔŋ.] ⁶ Épú enyu eyɔ wáwák! Mbɔ Mandɛm apu chak mbɛ ná yi ákway betan

bo? ⁷ Κε mpok mmu árèm βε, “Nsé ene mšè èkwak bo mángw kponoroη βε Mandem achi mmu tetep, ne eyw éku mánychye yi kenókó. Mbák echi nɔ, ná Mandem akway betaη με andem βε nchí mmu bebú ndu nchí sense.”
⁸ Ndaká yí bãpú rem βε, “Séndok ambi bekε bebú βε Mandem antoη bhese beri,” mbɔ enyũ mbok bo báchòηti manyén ayese βε sérèm enyu γɔ. Chòη mámbòηη ntɛmsi ane akway ne bhɔ.

Yě mmu apu chak besí Mandem

⁹ Chòη séndem ye βε yi? Bé nté ayese bo Israel acha ane bo bachak κε? Wáwák! Nnáj ntòη βε bebú bebòηη betaη amfay bo mankem, yě chi bo Israel ne yě chi abhen bapu bo Israel. ¹⁰ Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm βε, “Yě mmu apu chak besí Mandem, ye amot apu,

¹¹ yě mmu apu yaη berijì Mandem, yě mmu apu yaη mbi Mandem.

¹² Mankem bátiknsem ntá Mandem, bɔ mankem barɔp bɔ bekwenε, yě amot apú kε beri, wáwák! Yě amot apu.”

¹³ “Eγωηόnyu yap éñèm mbɔ eriep ene éfú ndũ nnem enén enén mánéné, báro fúú.

Básòt bári yap berwɔ bho.”

“Beyωηόnyu bhap béwày mmu way mbɔ efé mpok éném mmu.”

¹⁴ “Eγak ne bebéptí beyoη κε béfù bɔ anyu mpoknkem.”

¹⁵ “Bekak ebhap béwákari bepɔkɔ bɔ βε mandok mangway bo.

¹⁶ Yěntiki ebhak ene bɔ bárovó, bátwè chi ne meneme ne nedí kebɔ.

¹⁷ Bábhíkí riri beka bo mámbóŋ kpák ne bati.”

¹⁸ “Bápu chye Mandem kenóko wáwák!”

¹⁹ Sériri be yéntiki enyiy ene echi amem bekáti ebhé Moses béyiri chi bo abhen Mandem achye bho ebhé eyo. Éyo échòk manyu bo abhen báyan betan mmaet be bapu bo bebú. Yéntiki mmu abhoy bete besí Mandem ndú manyé. ²⁰ Ébhàk enyu eyo mbonyune, yé mmu apu kway bebhak chak besí Mandem ne nti be àkú menyiy ebhen ebhé éyan yi anká. Ebhé ékú mmu andiri be yi achi mmu bebú.

Enyü Mandem ákú bo mámbák chak besí bhi

²¹ Néne, Mandem ákú bo mandiri kpororoy enyü mmu ákway bebhak chak besí bhi. Eyó ebhiki bhoy yényiy beka ne ebhé yéndu bebhé Moses ne baremé kepinti menán báté ntisie enyü Mandem ákú bo mámbák chak. ²² Mandem ákú bo mámbák chak mpok babhoy neka ne Yesu Kristo. Ákú nò ne ye agha ane ábhóŋó neka ne Yesu Kristo. Mandem apu toy kériámik. ²³ Yéntiki mmu ákú bebú ne abhíkí pere ghaka ndú nte ane Mandem ághóko nyaka yi ambak. ²⁴ Ke néne, Mandem átòŋ bo berindu ebhi ndu ákú mámbák chak besí bhi. Eyó chi akap Mandem ne áfuet chi ntá Yesu Kristo beka nò éti enyiy ene Yesu ákú ndu beferé bhese ndú kesemé bebú. ²⁵ Mandem achyé nyaka Yesu mbó akap, be éti manoy mi amen áróŋó amik, Mandem amfonori bebú bo abhen mánoko Yesu. Mandem ákú nò betoy be yi achi chak. Éti ekébhéntí eyi, asó nyaka bebú ebhen bo bákú. Ághò nyaka bebú ebhen bo bákú ndu mpok ane áfueré ansem mbó be apu ghó. ²⁶ Ke néne, átòŋ bo be yi achi chak ne ákú yéntiki mmu ane abhoy neka ne Yesu ambak chak besí bhi.

²⁷ Ndu echi yě nɔ, yi ékway beku sémpanyu? Yěnyiy! Ne ntí achi be yi? Chi be sékù berítí menyiy ke? Wáwák! Chi be sénoko. ²⁸ Ségħò ye be Mandem àsot be mmu achi chak chi mbák abhəy neka ne Yesu. Eyo ebhiki bhəy yěnyiy beku ne menyiy ebhen mmu ákù bekoŋo ebhé. ²⁹ Mandem achi Mandem chi ndiere ntá bo Israel? Apu Mandem bo abhen bápú bo Israel? Achi Mandem bo abhen bápú bo Israel nkwo. ³⁰ Mandem amot ke achi ne ákù bo abhen básíep bo ne abhen bapú syep bo mámbák chak chi mbák bábhəy neka ne Yesu. ³¹ Eyo ékù sénsot be ebhé epu yěnyiy ke? Wáwák! Mbák sémbóy neka ne Yesu, sékəm bebhé sayri.

4

Mandem ákù Ábrahim ambak chak besí bhi

¹ Chəy séndem ye be yi éti Ábrahim mmu achí chi-mbi ywese? ² Mbə Ábrahim achi nyaka chak besí Mandem éti berítí betik ebhen yi ákù, mbə ntí achi ane yi ápanyu. Ke ápu kway nyaka beku nɔ besí Mandem. ³ Ekáti Mandem érəm be, “Mpok Ábrahim abhəy neka ne Mandem, Mandem asot be yi achi chak besí bhi.” ⁴ Nkáp ane báchyè mmu ndü betik ebhen yi ákù chi enyiy ene yi ábhəyó bebhəy éti betik ebhə. Nkáp wu puyě akap. ⁵ Ke mmu ane ábhíkí fye ntí chi ndü betik ke abhəy neka ne Mandem mmu ákù bé bə bebé mambak chak, chəy ansot yi be achi chak éti neka enen yi ábhəyó ne yi. ⁶ Nkúbhé enyu yo ké Debhít areme nyaka be áfók áchí ne mmü ane Mandem ásóré be achi chak, yěndu abhiki ku yěnyiy ene ekú be Mandem anchye yi áfók wu.

⁷ “Éri echa ntá bo abhen Mandem áfóhóri epiy eyap ene bápú bhəere bebhé, antese bebé ebhap nkwo,

⁸ Έρι εχα ntά mmu anε Acha
ápú sət be abhəŋ bekwéné έti bebá bhi.”

⁹ Άfók wu achí ye chi ntά bo abhen básiep bhə, ke ntά bo abhen bapu syep bhə nkwo? Sérēm mbə enyũ Ekáti Mandem έrēm be, “Mandem asət nyaka be Άbraham achi chak besí bhi mpok yi ábhόjó neka ne yi.” ¹⁰ Mpok Mandem ásóré Άbraham be achi chak, mánanɔ basyep nyaka yi ke? Chi mpok bábhíkí re syep yi, puyě mpok mananɔ basyephe yi. ¹¹ Nsyép anε básiebhé Abraham ke achi nyaka erih ene Mandem afyé yi amuet betəŋ be yi abhəŋ neka ne yi te mpok anε bábhíkí re syep yi. Mandem áká nyaka nə be Άbraham ambak chi-mbi ntά bo mankem abhen mánόko Mandem mpok bábhíkí re syep bhə, ne nta abhen neka enap ne Mandem néká yi ásóré be bə bachi chak besí bhi. ¹² Abraham achi nkwo chi-mbi ntά bə abhen basyep bhə mbák bákəŋo bayarékak yi ndu babhəŋo neka ne Mandem, nkúbhé mbə enyũ yi áchi nyaka yě chi ndu mpok anε babhiki re syep yi.

*Bari*ep Mandem achi nta bo abhen bábhəŋ neka ne yi

¹³ Mandem afyé nyaka bariep be chəŋ Άbraham ne bebhárəbhə bhi mányie mmik. Epú nyaka chi έti Άbraham abhure bebhé. Befuet ndũ neka Άbraham ke Mandem ásóré yi be achi chak. ¹⁴ Mbə bo abhen bábhure bebhé ke babhəŋ nyaka menyie mmik mbə neka eneka ne Mandem nechi chi ndéndem, ne mbə bariep ami nkwo abhiki bhəŋ ntí. ¹⁵ Ebhé étwə ne ntemsi Mandem ntά bo ndu bápú bhure yə, ke nebhet anε ebhé epú, mmu apu kway bekwen ebhé.

¹⁶ Έtiyo ke echi be bariep Mandem achi chi ntά bo abhen babhəŋo neka ne yi, betəŋ be chi έti berindu ebhi ke yi ábhόjó nyaka beku menyih ebhen yi afyé bariep beku ntά yěntiki ebhárémə Άbraham. Bariep ami apú chi ndiere ntά

bo abhen bákòŋo bebhé, ke ntá bo bachak mankem nkwo abhen babhəŋ neka ne Mandem mbo Abraham, tēndu bese mankem sechi bebhárəbhə bhi. ¹⁷ Echi mbo enyū Ekáti Mandem érəm be, “Nkə wə ómbák chi ntá bo beyă betək. Yi achi besí Mandem mmu yi ánókó, Mandem mmu ákú bawú mámpétnsem ndū nepém. Yí áchye eyəŋ be enyiŋ ene épú embak, émbak.” ¹⁸ Abraham arəŋ nyaka ambi menoko bariəp Mandem. Are noŋ ambaka nəkə nti yēndu ébe nyaka mmuet menoko be bariəp Mandem abhəŋ befu tetep. Ĕti yə, achí chi ntá bo beyă betək bekoŋo menyiŋ ebhen Mandem aghati yi be, “Chəŋ bebhárəbhə bhe mánja máncha.” ¹⁹ Abraham anaŋ aghaka nyaka mbo mamié besa betay (100) ne arəbhe sət mmuet chi mbo ngú, ne áríŋí be ngərə ywi Sará achi nkongərə. Yě nə, ate kpirí ndū neka eni ne Mandem, anoŋ nəkə be Mandem ankə mbo enyū yi árémé. ²⁰ Aríŋí nyaka be bariəp Mandem abhəŋ befu tetep. Yi kemakati ye enyiŋ ene Mandem árémé, ke abhəŋ neka ne Mandem andək nəkə chi ambi ne anchye nəkə yi kenókó. ²¹ Aríŋí nyaka be Mandem abhəŋ betaŋ beku enyiŋ ene yi afyé bariəp beku. ²² Ne befuət ndū neka eni, “Mandem asət be Abraham achi chak besí bhi.” ²³ Enyiŋ ene básíŋí be Mandem asət yi be achi chak besí bhi ebhiki yiŋi nyaka chi yi aywíntí. ²⁴ Echi nyaka ěti yesə nkwo ndu sénókó Mandem mmu ákú nyaka Yesu Acha ywese apetnsem ndū nepém. ²⁵ Yi, Yesu, ke Mandem arə be angu ěti bebú ebhese, akə yi apetnsem ndū nepém ndu beku bese sémbak chak besí Mandem.

5

Séchí sayri ne Mandem néne ěti Yesu

¹ Tēndu séchí ye chak besí Mandem néne ndu sébhəŋə neka ne Yesu, séchí ndu kpák ne Mandem ěti enyiŋ ene

Acha ywese Yesu Kristo ákú ntá yese. ² Kristo akú sébhəŋ mbi bebhak enyu ene berĩndu Mandem bebhak ne bhese befuət ndu neka enen sébhəŋó ne yi. Ne sébhəŋ maŋák mbənyune sebhaka nti ndũ keném ekən sébhəŋ chəŋ ne Mandem. ³ Ke mbəŋ enyiŋ ene echa eyə chi be sébhəŋ maŋák ndu besəŋəri ebhese mbənyune seriŋi be esəŋəri ekwak bhese sengək bete kpirí. ⁴ Ne béte kpirí ákwak bhese sémbəŋ epiŋ ene étəŋ be séfuət nemə. Ne epiŋ eyə ékú sembaka nti be chəŋ Mandem ankú mbənyu yi areme. ⁵ Ne mbák sébhəŋ nebhakánti, eyə épú twə bhese ne bekwéné. Sérini be Mandem akəŋ bhese tontó, mbənyune akú be Efóŋó Bedyere mmu yi achye bhese ánkú ekəŋ eyi enjwi bhese anti.

⁶ Mpok ane séchí nyaka kebəŋ betəŋ bekwak mməet eyese, Kristo agũ ndũ nywəp enen Mandem ayabhe, be ákwak bhese bə bebú. ⁷ Étaŋ bé mmu ánká begu éti mmu ane achi chak, yəndu mmu akway beka newú éti erítí mmu. ⁸ Ke Mandem atəŋ kpoŋoroŋ be yi akəŋ bhese ndu Kristo ágú éti yese mpok sebhəet nyaka bə bebú. ⁹ Təndu manəŋ Kristo áróŋó amik éti yese, Mandem ásət be séchí chak besí bhi néne. Echi mbəŋ tetep echa be Kristo əpeme chəŋ bhese be bebənti Mandem béké bhak ne bhese. ¹⁰ Mpok sébhəet nyaka bəmpap Mandem, yi akú sémpetnsem ntá yi, befuət ndũ newú Móywi. Ná ne néne, ené sépétnsem ntá Mandem? Echi mbəŋ tetep echa be Móywi apu nók bepeme bhese, təndu yi achi nepém. ¹¹ Ke mbəŋ ene echa eyə chi be sébhəŋ maŋák éti menyini ebhen Mandem afuere ntá Yesu Kristo Acha akú ntá yese. Yi Kristo ke ákú sépérénsem ntá Mandem.

Adam atwə ne newú, Kristo atwó ne nepém

¹² Bebú befuət ntá mmu amət ke bətwə fá amik, ne bebú ebhi bətwó ne newú. Nə ke echi be newú nepəko

bo mankem mbonyune yěntiki mmu áku bebú. ¹³ Bebú ménan bechi nyaka fá amik ke Mandem áku bebhé béfuét ntá Moses bétwó. Ke nebhuet ane ebhé epu bápú kwáy berem be mmu akwen ebhé. ¹⁴ Yě nɔ, bebú bébhɔɔn betan amfáy bo mankem bebho mpok Adam kpát beghaka mpok Moses, ne yě chi bo abhen bebú bhap beru nyaka mbɔ ebhen Adam mmu ákwéné ebhé Mandem abhak mbɔ ane ábhóɔɔ nyaka bétwɔ. Ke apet abhak kekúrí ne mmu ane ábhóɔɔ bétwɔ. ¹⁵ Ke enyu ené Mandem átɔɔn bhese berĩndu ěti Kristo echi kekúrí ne enyu ene Adam ákú bebú. Beyă bo bágu nyaka ěti bebú mmu amɔt, ke berĩndu Mandem beyă mbɔn becha. Enyu ene ke Mandem áchyè áfók ntá beyă bho ndéndem bekoɔo enyũ mmu amɔt, Yesu Kristo, átóɔn berĩndu. ¹⁶ Ne akap ane Mandem áchyè bho ndéndem achi kekúrí tontó ne akap ane bebú mmu wu amɔt bétwɔ ne wu. Bekoɔo bebú bhɔ memɔt Mandem atãɔn bo mankem ne bákwen manyé. Ke akap ané Mandem áchyè ndéndem bekoɔo bebú beyă bho ákú bo mámbák chak besí bhi. ¹⁷ Těndu bebú mmu amɔt beku newú nébhɔɔn betan amfáy bo mankem, echi mbɔɔn tetep echa, be bo mankem abhen Mandem átɔɔn bɔ beyă berĩndu ne áchyè bhɔ akap ndéndem ndu beku bɔ mambak chak besí bhi, mámbɔɔn betan ndũ nepém enap ndu besɔt awónem amfáy yěntiki enyĩɔn ěti enyĩɔn ene mmu amɔt, Yesu Kristo ákú.

¹⁸ Nɔ ke échí be, nkúbhé mbɔ enyũ bo mankem babhɔɔn nyaka bekwéné ěti bebú mmu amɔt, enyu eyɔ nkwɔ ke echi be mbonyune mmu amɔt ákú enyĩɔn émɔt eyɔ ene echi chak, bo mankem babhíkí bhɔn békwéné, ke babhɔɔn nepém enen nebhíkí bhɔn ngwenti. ¹⁹ Ne nkúbhé mbɔ enyũ netanjánti mmũ amɔt nékú bo mankem mámbák bɔ bebú, mmu amɔt ane ákú mbɔ enyu Mandem aghati yi, aku bo mankem mámbák chak.

²⁰ Mandem ákú nyaka ebhé entwə be bo mángó sayri be bebú bhap beyă tontó. Ke mpok bo bákù nyaka beyă bebú mandək nəkə chi ambi, Mandem atóŋ berĩndu ebhi enyu ené éyá mbəŋ échá, ²¹ be mbə enyũ bebú bétòŋ betəŋ ebhi amfay bho ndu bétwə ne newú, berĩndu Mandem nkwo bebhòŋ betəŋ amfay bho ndu békù bə mámbák chak besí bhi. Ne eyə ékù bə mámbóŋ nepém enen nebhiki bhəŋ ngwenti ěti enyih ene Acha ywese Yesu Kristo ákú.

6

Mmũ ane ábháré mmuet ne Kristo arəp chi mbə ngú

¹ Chəŋ séndem ye be yi? Séndók ambi beku bebú be berĩndu Mandem menja mencha ke? ² Wáwák! Bese bho serəbhe chi mbə bawú ndũ nté yeŋe ne bebú, séndók ambi beku bebú? ³ Băbhíkí riŋi be bese mankem abhen bájwítí be Mandem achem bhese ne Yesu Kristo, bájwiti nyaka bhese chi be sembək mbə be ségu nyaka ne yi mpok yi agu? ⁴ Echi ye mbə be manəŋ babheme nyaka bhese ne yi mpok bajwiti bhese, be nkúbhé mbə enyu Mandem Etayese ákú nyaka Kristo apetnsem ndu nepém ndu betəŋ ebhi ebhen beyă becha, bese nkwo sénkwáy bebhəŋ nepém nekə. ⁵ Těndu Mandem áchémé bhese ne Kristo ndu newú eni, chəŋ sémbək ne yi mpok sépérensem ndu nepém nkwo mbə yi. ⁶ Sérĩŋi be echi néne mbə be bágo nyaka nepém nesí enese ndu ekotákátí ne yi, be Mandem anchəŋti mmuet bebú ayese be seke perə bhak ndu kesemé bebú. ⁷ Echi nə mbənyune bebú bepú perə bhəŋ betəŋ amfay mmu ane ánəŋ ágú. ⁸ Těndu ségu ne Kristo, sénoko be chəŋ sémbək nkwo ne yi. ⁹ Sérĩŋi be těndu Mandem akə Kristo apetnsem ndu nepém, yi apú perə gu wáwák. Newú nebhiki perə bhəŋ betəŋ ndũ nepém eni. ¹⁰ Newú enen yi agu, agú bechəŋti betəŋ newú. Agú ndəŋ amət ndak amay.

Κε νεπέμ ενεν yi ábhǒǵó nechi chi ndu bechye Mandem kenókó. ¹¹ Bě nkwo bǎbhǒǵ besǒt mm̄æt eyeka mbǒ be bǎǵu, ne be bǎbhíkí pere bhǒǵ yěnyiy beku ne bebú, ne be bǎchi nepém ndu bétok Mandem ndu yi áchémé bhe ne Yesu Kristo.

¹² Bǎké pere rǒ ye bebú mémbǒǵ betaj ndũ mm̄æt eyeka ene éǵũgu beku be mǎnkoǵo nǒkǒ chi menyiy ebhen yǒ ejwaka be mǎnku. ¹³ Yě mmu yweka áke chye ye epókóm̄æt eyi mbǒ enyiy ene básǒt beku bebéptí menyiy ne yǒ. Ke chyě ka mm̄æt ntá Mandem mbǒ bo abhen mánáj bágú ke yi ákú bǎpetnsem ndũ nepém. Ne chye ká bepókóm̄æt ebheka ntá Mandem mbǒ menyiyí betik ebhen básǒt beku chí menyiy ebhen bechi chak besí Mandem. ¹⁴ Mbák mǎnku nǒ nkaysi beku bebú apu pere bhǒǵ chǒǵ betaj amfǎy yeka, těndu ebhé ebhiki pere bhǒǵ betaj ndu nepém eneka, ne ndiere berĩndu Mandem ke bébhǒǵ betaj ndu nepém eneka.

Bǒ Kristo bǎbhǒǵ bebhak chak besí Mandem

¹⁵ Chǒǵ séndem ye be yi? Séndók ambi beku bebú mbǒnyune ebhé ébhíkí bhǒǵ betaj ndũ nepém enesé, ne berĩndu Mandem ke béróhé bhǒǵ betaj ndũ nepém enese ke? Wáwák! ¹⁶ Bǎbhíkí riǵi be mbák mǎnchyé mm̄æt ntá mmu beku chí menyiy ebhen yi áyǎǵ mǎnku, nǒ bǎchi basem ntá mmu wu? Mmu ákway bekoǵo bebú, ne bebú mentwo yi ne newú. Mbák epu nǒ, mmu ákway bekoǵo Mandem, ne Mandem anku yí ambak chak besí bhi. ¹⁷ Ke sebhǒǵ bekaka Mandem be yěndu bǎchi nyaka ndu kesemé bebú, néne, bǎkǒǵo ne bati ayeka ankem, menyiy ebhen bátǒǵó nyaka bhe. Menyiy ebhǒ ke bǎró amǒ yeka. ¹⁸ Mandem aféré be ndũ kesemé bebú ne bǎrǒp chí basem abhi be mǎnku nǒkǒ chí menyiy ebhen béchí chak besí bhi. ¹⁹ Nchí sǒt eriǵ ndũ nepém ne ntí be méyǎǵ mǎnjwimem

ndũ menyiy ebhen mérèm, mbonyune ébemuet be bak-wãṅwan mámbóṅ nejwímem ndũ menyiy ébhen. Nkúbhé mbó enyũ bãchyé nyaka bepókómuet ebheka ndũ kesem eken bekũ barak epúsí ne bebéptí menyiy bechak ebhen beyã mendək nəkɔ chi ambi, chyε ká bepókómuet ebheka néne mbó basem ntá Mandem be yi ankũ mámbák chak besí bhi enyu ene babhak nyájá.

²⁰ Ndũ mpok ane bãchí ndu kesemé bebú, bãbhíkí bhõṅ nyaka yěnyiy bekũ ne menyiy ebhen bechi chak. ²¹ Mpok eyo, bãbhõṅ nyaka ntiki nsáy ndũ menyiy ebhen bákũ, ebhen-ne bãbhõṅ ntíánwóp bekũ néne? Menyiy ebhõ bétwò chi ne nẽwú. ²² Ke néne, ené Mandem ánáj áféré be ndũ bebú, bãrɔp chi basem abhi, ne nsáy ane bãbhõṅó chi nepém enen nechi nyájá, ne ndũ ngwenti, bãbhõṅ chi nepém enen nebhiki bhõṅ ngwenti. ²³ Nsáy bebú chi nẽwú, ke akap ane Mandem áchyè ndéndem chi nepém enen nebhiki bhõṅ ngwenti ntá yěntiki mmu ane abháré mmuet ne Yesu Kristo Acha ywese.

7

Põl ăsot eriy ndũ ebhé ene éyíjĩ nebhay

¹ Bõma, bãriji ebhe. Bãriji ye be ebhé ebhõṅ betan ndũ nepém mmu chi ndiere mpok yi achi nepém? ² Nchí sɔt eriy ené ngɔré nebhay. Mpoknkem ane nném achi nepém ebhé égwòt yi ne nném eyi. Ke mbák nném agu, ebhé yo epu pere gwòt yi. ³ Mbák ngɔré achi ne mmu achak mpok nném ábhúét nepém, nɔ achi nkwené berwɔp. Ke mbák nném agu, ebhé ené égwóré yi ne nném epu pere bhõṅ betan amfay yi. Ne mbák abhay mmũ chak, apú bhak nkwené berwɔp.

⁴ Bõma, enyu eyo ke echi ne bhe. Ebhé ébhíkí pere bhõṅ betan ndũ nepém eneka mbonyune, beyiji ebhé,

bǎgú nyaka ne Kristo mpok yi agu ndũ ekotákátí. Néne, bǎbhat mmuet ne mmu ane Mandem ákú yi apetnsem ndũ nepém be ankũ bhese sémbák bo abhen sékũ beri ndũ betok Mandem. ⁵ Mpok ane sékõho nyaka menyij ebhen bakwǎhwanj báyanj senkũ, ebhé ékú séré ñwaka bekũ bebéptí menyij ne mmuet eyese be menyij ebho mentwò bhese ne newú. ⁶ Ke néne, ebhé ébhíkí pere bhõj yẽnyij bekũ ne bhese mbõnyune, beyij menyij ebhen bégwóré nyaka bhese, sérõp chi mbò bawú. Néne, sépet sépú ndũ kesem bekoõho mbi bebhé ebhen basij mbõnyune sérõbhe koõho chi mbi akò ane Efõjõ Mandem átõj bhese.

Ebhé Mandem ékũ séngò bebú bhese

⁷ Séndém ye be yi? Bebhæere ebhé chi bekũ bebú ke? Wáwák! Ebhé ke ékũ bo mándij enyij ene bebú bechi. Mbò ebhé ébhíkí rem be, “óké fyẽ ngoõho ndũ enyijí mmu” mbũ mbíkí rijj bebú ebhen bechi ndu befye ngoõho ndu enyijí mmu. ⁸ Ke ebhé eyò ékú nyaka mfyé ngoõho ndũ menyijí bho menyu ne menyu. Mbák ebhé épú, bebú bébhàk chi mbò enyij ene éjú. ⁹ Mpok achi ane mbíkí rijj nyaka enyij ene ebhé éyanj bo mankũ. Ke ndíj nókó ebhé, ngó be nnáj nkwen nyaka ebhé, ne ngú. ¹⁰ Nkúbhé ebhé ene Mandem áyanj nyaka be enkũ me mbõj nepém étwò me chi ne newú. ¹¹ Ebhé ene echi me anti éróbhe twò me chi ne newú. ¹² Séghò ye be bebhé menkem bechi nyájá. Yẽntiki enyij ene ebhé érèm echi nyájá, échí chak, ne eri.

¹³ Ke ebhé ené echi erítí enyij étwò nyaka me chi ne newú ke? Wáwák! Bebú ke béfuéré ndũ erítí enyij eyò étwò me ne newú. Ndu echi nò, séghò ye kponorõj be bebú chi enyij ene ébébhé échá. Béfuèt ndu erítí ebhé Mandem, bebú bétwò bho ne menyij ebhen bébébhé becha.

Nenu enen sɛnù nɛ bebú

¹⁴ Sérinjì be ebhé chí enyìj̄ enɛ éyíj̄í bɛfónj̄ó ebhɛsɛ. Kɛ nchí chí nkwaŋwaŋ anɛ achi ndũ kesemé bebú. ¹⁵ Mbíkí rìj̄ì menyìj̄ ebhɛn mǎkù. Mprú kɛ menyìj̄ ebhɛn méyàŋ bekɛ. Nchí kɛ chí nkúbhé menyìj̄ ebhɛn mpábhé. ¹⁶ Tǎndu menyìj̄ ebhɛn mǎkù chí ebhɛn mbíkí kɔŋ bekɛ, eyɔ étòŋ bɛ nká bɛ ebhé chí erítí enyìj̄. ¹⁷ Sayri sayri, puyě chí mɛ kɛ nchí kɛ yɛ bebéptí menyìj̄. Chí bebú ebhɛn bechi mɛ anti. ¹⁸ Ndíj̄í yɛ bɛ yě erítí enyìj̄ epu ndũ nɛpém ena mbɔ nkwaŋwaŋ. Yě berì bɛpu fu mɛ anti. Yǎndu mbónj̄ó nti bekɛ berì, mmuɛt apu mɛ. ¹⁹ Mprú kɛ berì ebhɛn mbónj̄ó nti bekɛ. Kɛ nchí kɛ bebéptí menyìj̄ ebhɛn mpu yaŋ bekɛ. ²⁰ Kɛ mbák nchí kɛ chí bebéptí menyìj̄ ebhɛn mpu yaŋ bekɛ, eyɔ étòŋ bɛ, sayri sayri, puyě chí mɛ kɛ nchí kɛ bɔ, chí bebú ebhɛn bechi mɛ anti. ²¹ Echi yɛ chí mbɔ ebhé ndũ nɛpém ena bɛ mpok méyàŋ bekɛ erítí enyìj̄, ebéptí enyìj̄ kɛ nchí kɛ. ²² Nkɔŋ ebhé Mandem nɛ nti ena nenkem. ²³ Kɛ ngɔ bɛ ebhé echak échí ndũ amuɛt eya ené énnù nɛ nkaysi aya, énkɛ nɔkɔ bɛ mbak ndũ kesemé bebú ebhɛn bebhuɛt ndũ nɛpém ena. ²⁴ Eyá enyu ené ébɛp echá! Chɔŋ agha ámfɛrɛ mɛ ndũ betanjá nkaysi bekɛ bebú anɛ átwò mɛ nɛ nɛwú? ²⁵ Bakak ámbák nɛ Mandem mmu ákù nɔ bɛfɛt ndũ enyìj̄ enɛ Yesu Kristo Acha ywɛsɛ ákú.

Echi yɛ bɛ ndũ nkaysi aya, nchí ndũ kesemé ebhé Mandem, kɛ ndũ nɛpém ena mbɔ nkwaŋwaŋ, nchí ndũ kesem ebhé bebú.

8

Enyũ bo bákway bebhak ndu bákɔŋo Éfónj̄ó Bedyɛrɛ

¹ Néné, yě mbi apu anɛ Mandem árɛm bɛ bo abhɛn bábhárɛ mmuɛt nɛ Yesu Kristo bákwen manyé. ² Nti achi bɛ, ebhé Éfónj̄ó Mandem mmu áchyɛ mɛ nɛpém

ndu nchemε mmuεt ne Yesu Kristo, έφέρέ με ndũ ebh  en  echyε betan bekũ beb  ebhen b tw  chi ne new .

³ Bεbh  ebhen Mandem  chy  nt  Moses b bh k  kway nyaka bεpεmε bhεse ndũ beb  ne nt  be ndũ nep m enese mb  bakw nwan, s bh k  bh n nyaka betan bebh re bh . Mandem ke  p m  bhεse ndũ  t  mb n M ywi, ne y  atw  f  amik ne nep m  nkwanwan mmu  k  beb . Ne ndu atw  enyu y , akũ be beb  bekeperε bh n betan amf y bh . ⁴ Mandem  k  n  be bεse bo s p  pεre k  chi ndũ betan ebhεse babh n mb  eny  bakw nwan b k , ke s r bh  k  ch  ndu betan abhen  f n  Mandem, s mb n mbi bebhak chak bes  bhi mb  eny  bebh  Moses b yan s mbak.

⁵ Bo abhen b k  chi beb pt  meny n beko o nep m bakw nwan, b bh re nti chi ndũ beb pt  meny n ebhen nep m bakw nwan n yan. Ke bo abhen b k  chi ber t  meny n beko o eny n ene  f n  Bedyere  r m, b bh re nti chi ndũ meny n ebhen  f n  Bedyere  k n . ⁶ Mb k mmu abh r  nti ndũ meny n ebhen bakw nwan b yan, ey   tw  yi chi ne new . Ke mb k mmu abh r  nti ndũ meny n ebhen  f n  Bedyere  yan, Mandem  chyε yi nep m ne kp k. ⁷ Mmu anε akaysi chi meny n ebhen bakw nwan b yan bekũ ach  m mpap Mandem. Ap  septim εt beko o bebh  Mandem, ne ap  kway bekũ n  w w k. ⁸ Ne bo abhen b k n  chi nep m bakw nwan, b p  kway bekũ meny n ebhen b chyε Mandem man k.

⁹ Ke be b p  ko o nep m bakw nwan. B k n  chi  f n  Mandem t ndu yi achi ne bhe. Mmu anε  f n  Kristo apu ne yi ap  mmu Kristo. ¹⁰ Ke t ndu Kristo achi ne bhe, y  mmuεt eyeka ag g   ti beb , bef n  ebheka bechi nep m, mb nyune Mandem  k  b chi chak bes  bhi. ¹¹ T ndu  f n  Mandem mmu  k  Yesu Kristo  f  ndũ new  achi ne bhe, ch n Mandem ankũ mmuεt eyeka ene

égù nkwo émpet émbak nepém ndù betañ Εφόjó Βedyere mmu achi ne bhe.

¹² Bõma, enyij echi ene sébhójó beku, ke puyě be sebhəy bekojo menyij ebhen bakwəŋwaŋ báyaŋ beku. ¹³ Mbák mmu yweka ánkójó menyij ebhen bakwəŋwaŋ báyaŋ beku, ágú. Ke mbák mǎnkojo menyij ebhen Εφόjó áyaŋ mǎnku chəy mǎmbəy nepém. ¹⁴ Yěntiki mmu ane ákòjo Εφόjó Mandem achí mmó Mandem. ¹⁵ Εφόjó Mandem áchyé bhe apú ku mǎmbak basem be mǎmpet mǎmbəy béchay. Εφόjó Mandem áku mǎmbak bə Mandem. Ne ndù betañ Εφόjó yěntiki mmu yweka ábhij yi be, “Eta, Etaya!” ¹⁶ Eyo étəy be mbəy Εφόjó Mandem áchem ne bati yese ne áku sendij be sechi bə Mandem. ¹⁷ Ne těndu séchí bə Mandem, chəy sémbəy áfók ane yi ábhúré ntá bəbhi, ne menyij ebhen Mandem ábhúre ntá Kristo. Mbák sénká béchem mmuet ne Kristo ndù esəjəri eyi, chəy sénchem ne yi ndù keném eki.

Mandem ábhúre keném ntá yese

¹⁸ Beyij besəjəri ebhen séghó néne, bépú yěnyij ene mmu ákway beyenti ne keném eken Mandem áku chəy sémbóy. ¹⁹ Menyij ebhen Mandem ághókó menkem ménəy ne beyă ekwak nywəp enen yi átəy krojorəy bo abhen bachi bəbhi. ²⁰ Echi nə mbənyune Mandem ákú be menyij ebhen yi aghoko mémák chí ndéndem. Puyě bhə ke béyaŋ bebhak enyu yə. Mandem mmu ághókó bhə ke ákú be émbák nə. Ke beri béchí ambi. ²¹ Ne échí be chəy Mandem amfere menyij ebhen yi ághókó ndù kesem anten menyij ebhen béku bə mémpód be bə nkwo mémbéy mbi bebhəy keném mbə enyü bə Mandem bábəy keném. ²² Sérinj be menyij menkem ebhen Mandem ághókó bétəy mbə ngəré ane ághòk bebe mpok ánəysi. ²³ Ne puyě chi ndiere menyij ebhen Mandem

ághókó κε βέghòk bebe, méntonη nòkò. Besé babhòη bo Mandem achyέ Efónó Bedyere mbò akap ane mbi ané átòn be chòη sémbòη keném eken kebhuét ambi, sétòn nkwo, senonη nòkò be Mandem ansot bese amuet mbò bóbhi. Nò chi be anchye bhese mmuet nkò. ²⁴ Mandem apémé bhese, mpok sébhàka nti ne yi. Mpok séghò menyìη ebhen sébhàka nti aré sépú pere rònη ambi bebhaka nti are. Agha ákway bebhaka nti ndu enyìη ene yi ánánη ábhòjò? ²⁵ Ke mbák sébháká nti ndũ enyìη ene sebhikire ghó, sérònη ambi menonη yò ne ekébhéntí.

²⁶ Echi enyumòt be ndu sébhíkí bhòη betaη menìkmuet mbò enyu sébhòjò beku, Efónó Bedyere ákwak bhese. Yímbòη ànikmuet èti yese ansòk nòkò nsók enyu ene échá enyũ mmu ànikmuet ne eyòjònyu. ²⁷ Ne Mandem mmu árìjì menyìη ebhen bechi bhese anti arìjì nkwo nkaysi Efónó Bedyere, mbònyune Efónó Bedyere ànikmuet èti bo Mandem ke ákoηo chi nkaysi Mandem.

²⁸ Sérìjì be yèntiki enyìη ene éfákárí ne bhese, Mandem àsot yò ankù bé éntwò ne beri ntá bo abhen bákòη yi, bo abhen yi ábhìjì bekoηo nkaysi yi. ²⁹ Échí nò mbònyune Mandem anánη arìjì nyaka bóbhi ambi ambi. Ndu echi nò, áyap bó nkwo beku be mándòp chi mbò Móywi. ³⁰ Ne bo abhen yi áyábhé, abhìjì bhò nkwo. Ne akù bo abhen yi ábhìjì mámbák chak besí bhi, ne bo abhen yi akù mámbák chak, akù mámbòη mbi bebhak ndũ nebhuet kenókó yi ne yi.

Ekòη Mandem ne bo abhen bábharé mmuet ne Yesu Kristo

³¹ Chòη sémpet séndem ntiki enyìη echak? Mbák Mandem achi ne bhese, agha ákway menu ne bhese ansot awónem? ³² Mandem abhíkí kem nyaka Móywi be ake

bhəŋ esəŋəri. Aro yi be ankwak bhese mankem. Těndu yi áchyé nyaka yi ěti yese, sébhíkí ghə be chəŋ anchye bhese menyih menkem ebhen Efóŋó Bedyere áchye? ³³ Agha akway berem be bo abhen Mandem ayabhe be mambak abhi bákwen manyé? Mandem ke ákù bhə mámbák chak. ³⁴ Agha ákway berem be mántémsí bhese? Chí Yesu Kristo mmu ágú nyaka ke Mandem akú yi apetnsem ndü nepém ne achi ebhé awónem eywi, ne sayri sayri, ãnikmuet ěti yese ke? ³⁵ Agha ákway beferé bhese ndü ekəŋ ene Kristo ábhóŋó ne bhese? Chi nepém enen nétáná ke chi esəŋəri? Chi nenyok enen báchyè bhese ke chi nsay? Chi nchébhé nden ke nepá ane bo bápà bhese ke chi newáy ane bo báyan beway bhese? ³⁶ Échí mbə enyü Ekáti Mandem érəm be, “Ěti ye, bo báyan beway bhese mpoknkem. Básòt bhese chi mbə ághóŋəmén ane báya berəŋ beway.”

³⁷ Wáwák! Ndü menyih ebhen menkem ebhen bėfakari ne bhese, Kristo mmu ákóŋó bhese áchye bhese awónem tontó. ³⁸ Ndíŋí be yěnyih épú kway beferé bhese ndü ekəŋ eyi. Newú nepu kway beku nə. Séchí chi nepém, ne nepém népú kway beku nə. Bəángel Mandem bápú kway beku nə. Menyih ebhen bėbhóŋó betan amfay bėpú kway beku nə. Menyih ebhen bechi néne, ne ebhen bėtwə ambi bėpú kway beku nə. ³⁹ Betanťi menyih bėpú kway beku nə. Yě chí mfay, yě chi mmik ápú kway beku nə. Ne ndü menyih ebhen Mandem ághókó menkem ye émət epu kway beferé bhese ndü ekəŋ ené Mandem ábhóŋó ne bhese ěti enyih ene Acha ywese Yesu Kristo ákú ndu bekwak bhese.

9

Mandem ayap nyaka bo Israel be mámbák bəbhi

¹ Με mmũ Kristo nchí rem chi tetep, mpú séné. Ntĩ ena nkwo nérèm be nchí rem chi tetep, ne Efóhó Bedyere árèm chi enyumot. ² Basémé aya me anti tontó ne ntĩ nésòhori me amem mpoknkem ěti bómaya, bo Israel, bo etak eya. ³ Yě chí béká newú ka be ntemsi Mandem ambak ne me, ne be yi amfap me ne Kristo mbák eyo ékway bekwak bə mánókó Kristo. ⁴ Báchí bo Israel. Bó ke Mandem ásóré be mámbák bóbhi. Ntá yap ké yi átóhó bediéré bhi. Anyũ nku chi ne bhə. Ntá yǎp ké yi achye bebhé. Bə ké yi atəhə enyũ bo babhəhə bechye yi kenókó ne, ne bó ké yi afyé bariep. ⁵ Bó ke báchi bebhárébhə Ábraham ne Áisek ne Jekóp. Ne bábhé Mpeme Mandem afyé nyaka bariep be átò chi etak eyap. Bábhé yi chi ndũ nnerékere wu. Yí Kristo, achí Mandem ne abhəhə betəhə amfáy menyih menkem. Sémbítí yi mpoknkem. Amen. ⁶ Mpú rem be Mandem ənək bebhure bariep amen yi afyé nyaka ne bo Israel. Puyě yěntiki mmu Israel ke achi mmũ Mandem. ⁷ Ne puyě bebhárébhə Ábraham mankem ke bachi bóbhi tetep. Mandem arem nyaka be, “Befuət ntá Áisek ké óbhəhə chəhə bebhárébhə abhen mfyé bariep bechye wə.” ⁸ Ene étəhə be puyě chi bə abhen bábhé mbə yěntiki mmó achak ke bachi bə Mandem. Chi bə abhen bábhé bekoŋo bariep ami ke Mandem ásóré be báchí bebhárébhə Ábraham tetep. ⁹ Bariep Mandem amə ntá Ábraham achí nyaka be, “Nkúbhé mpok ane mmíé mbure, chəhə mpetnsem, ne Sará ambé mómbakanem.” ¹⁰ Mandem abhiki fye bariep chi ndiere ne Ábraham, ke ne Rebéka nkwo mpok yi achi nyaka ne meniě befak ebhen chi mbi ywese Áisek afyé, ¹¹ yěndu bə bábhuət nyaka amem menié, kekə yě bebú ne yě berí, ndu betəhə be Mandem əyap mmu chi bekoŋo nkaysi ane yi ábhóhó. Mandem apu yap mmu bekoŋo berítí menyih ebhi. Əyap mmu chi bekoŋo nəbhini ane

γί ἀβήϊγί γι. ¹² Mandem ághátí Rebéka be, “Chəŋ mǎmbi ántók ane mónkwen.” ¹³ Echi mbə enyü Ekáti Mandem érəm be Mandem arem nyaka be, “Nkəŋ Jekóp, ke mpap Isau.”

¹⁴ Ndu echi nə, chəŋ séndem be yi? Bé Mandem apu chak ndü menyih ebhen yi ákə ke? Wáwák! ¹⁵ Arem nyaka ntá Moses be, “Nchí ghə ntínso ne mmu ane mëyaŋ beghə yi ntínso, ntəŋ berinti ntá ane méyaŋ betəŋ berinti.”

¹⁶ Échí ye be Mandem apu yap mmu chi bekoŋo nkaysi bakwəŋwəŋ, ne puyě chi bekoŋo betəŋ ebhen mmu afyé beku betik. Áyap mmu chi ndu ághə yi ntínso. ¹⁷ Ekáti Mandem érəm be Mandem árem nyaka ntá Mfə Íjip be, “Nkə wə ómbák Mfə be ntóŋ betəŋ ebha wə amuet enyu ene mmik nkem ághok chəŋ éti ya.” ¹⁸ Eyo étóŋ ye be, Mandem ághə ntínso ne yě agha ane yi áyaŋ beghə yi ntínso, angwót ntí ne mu ane yi áyaŋ begwət nti eni.

Mpokófu Mandem äbenti ne mpokófu ághə ntínso

¹⁹ Mmü äkway ye bebhəp be, “Těndu Mandem áyap mbə enyü nchí rem ne, ndaká yí yi áji ye bho? Neyap ane yi áyap bho apu təŋ be mmu ákə chi enyih ene Mandem ásət betəŋ ebhi beku mmu ankə?” ²⁰ Ke wə nkwă, ochí agha bekem epúítí ne Mandem? Enyih ene ngoko-bete ásóré ntəp aní ékway berem ntá ngoko betě ntəp be, “Ndaká yí óghókó me chi enyu ene ke?” ²¹ Ngoko betě ntəp ábhíkí bhəŋ betəŋ amfay ntəp ndu beku mbə enyü yi akəŋə ne ntəp ane yi aghoko? Apú kway menyəbheri ntəp ansət mbək aní ete ené bábhüere nyáná ndü bepa, ansət ntəp áchák ani ete ene bákə menyih ne yə manywəp ankem-ε? ²² Echi enyumət ne enyih ene Mandem ákú. Áyaŋ nyaka be bə mándihí be yi äbè nti mpok bo bákú bebu ne be ábhəŋ betəŋ bétémsi bö bebu. Ke abhəŋ beyä ekébhéntí ne bo

abhen yi aghoko. ²³ Mandem ákù nyaka nò betəŋ enyũ yi ábhónó beyá keném ne enyũ áchye bhese mbək keném eki. Atóŋtí nyaka bhese ambi ambi be sémbón mbi bechwe ndũ nebhuet kenókó yi. ²⁴ Ne séchí bo abhen Mandem ábhíjí. Abhíjí bho, puyě chi ndiere bo Israel ke abhen bápú bo Israel nkwo. ²⁵ Echi mbə enyu ekáti ndemekepinti Hoseya érəm be Mandem arem nyaka be, “Bo abhen bapu nyaka ‘Böbha’ chəŋ mbiŋi bhə be böbha. Ne abhen mbíkí kəŋ nyaka, chəŋ mbiŋi bhə be ‘Abhen ekəŋ.’ ²⁶ Ne nkúbhé nebhuet ane ngati nyaka bhə be, ‘Bě bápú böbha’, aré chəŋ Me Mandem mmu nchí nepém ndem be, ‘Bächí böbha.’” ²⁷ Aisáya ndemekepinti Mandem arem nyaka ɛti bo Israel be, “Yěndu bo Israel baya mbə ɛsíep ene echi angəko manyu, Mandem əpeme chəŋ chi bəru bhap. ²⁸ Chəŋ Mandem antwó, antəŋ bo fá amik, yi ke chəŋti mpok, ndak amay.” ²⁹ Ne mbə enyu Aisáya areme nyaka be chəŋ emfakari, “Mbə Mandem Acha betəŋ menkem abhíkí naŋa rɔ nyaka mbək bho amem maneréket ayese mbə sémay mankem mbə bö Sódóm ne abhen Gomóra.”

Bo Israel bábhíkí noko nyaka Mbok Ndíndí

³⁰ Chəŋ séndem be yi ɛti barak ane? Enyɪŋ ene sérəm chi be bo abhen bápú bo Israel, bábhíkí fye nyaka betəŋ ndu beyəŋ mbi bebhak chak besí Mandem. Yě nə, bábhak chak besí Mandem befuet ndũ neka enen bábhónó ne Yesu. ³¹ Ke bo Israel, bo báfyé nyaka betəŋ ndu bebhəre bebhé, be mámbák chak besí Mandem, beku nə ɛyɔ ébhak chi ndéndem. ³² ɛyɔ ébhak chi ndéndem ndaká yí? Nti achi nyaka be bə bákù nyaka berítí menyɪŋ ndu menu bebhak chak besí Mandem, ekə bə kebəŋ neka ne Mandem be yi ankə bə mambak chak. Echi nyaka mbə be bo Israel bəchíŋtí nekwén ndũ ntay enen nekwáy beku mmu

ankwen. ³³ Echi mbə enyũ Ekáti Mandem érèm be Mandem arem nyaka be, “Ghó ká, nchí bhũere ntay etək Síon enen nékù chəŋ bo mánc̣híntí nekwén. Ntay enə chi setárébhé esen sékù bo mánkwen ěti yi. Ke mmu ane ánókó yi, apú bhəŋ chəŋ ntíánwóp.”

10

¹ Bǒma, enyĩŋ ene mǝyaŋ ne nti ena nenkem, nník nəkə mmuət ěti bo etək Israel chi be Mandem ampeme bhə. ² Nchí kway bete bhə ntísie be bə báfyè betaŋ bekoŋo Mandem, ke bábhíkí riŋi mbǒŋ mbi ane tetep. ³ Bábhíkí riŋi enyu Mandem ákù bo mámbák chak besí bhi. Mánù chi beku wap mbi ane bə babhak chak besí bhi. Éku bábhíkí ka mbi ane yi ákù bo mambak chak besí bhi. ⁴ Kristo áku be bebhé ebhen Mandem áchyé nyaka ntá Moses bekepere bhəŋ betaŋ, bé yěntiki mmu ane ánókó enyĩŋ ene Kristo akú ntá yi ámbák chak besí Mandem.

Mandem ǎpème yěntiki mmu ane ánókó Yesu

⁵ Moses asiŋ nyaka be mmu ane áyàŋ bebhũere bebhé Mandem be ambak chak abhəŋ bebhũere bebhé menkem ke ambóŋ nepém. ⁶ Ke enyĩŋ ene Ekáti Mandem érèm ěti enyũ mmu ane ábhàk chak besí Mandem ndũ yi ásíkí nti ne Yesu chi be, “Ké bhép mmuət be, ‘Chəŋ agha ankó amfay?’ ” [Nə chi be mmu abhəŋ chəŋ beko amfay, ansət Kristo, ansep fá amik ne yi.] ⁷ Ké bhép ye mmuət be, “Chəŋ agha ansep amik ndu etəkó bawú?” [Nə chi be, “Mmu abhəŋ chəŋ besep andək amik ndũ etəkó bawú beku Kristo ampətnsem ndũ nepém.”] ⁸ Ekáti Mandem érèm chi be Eyoŋ Mandem chi enyĩŋ ene bǎkway beriŋi. Chi enyĩŋ ene mǎnán bǎrémé ne echi amem bati yeka. Bǎkway menoko yə ndu yó echí amem manyu yeka ne chi nkúbhé Eyoŋ ére ke séghàti bho. ⁹ Mbənyune mbák mmu andem kpoŋoroŋ be Yesu achi

Acha, ne anoko amem nti eni be Mandem akɛ nyaka yi áfú ndũ newú apetnsem ndũ nepém, Mandem ɔpeme yi. ¹⁰ Echi nɔ mbɔnyune, mmu ane ánókó Yesu Kristo ne nti eni, Mandem ǎkù yi ámbák chak besí bhi. Ne mbák ándem kpoɔoroɔ be Yesu Kristo achi Acha, Mandem ɔpeme yi. ¹¹ Echi mbɔ enyu Ekáti Mandem érèm be, “Apú rɔ yě mmu ane ánókó yi ambɔɔ ntiánwɔp.” ¹² Yě mmu achi chi mmu Israel, ye apú mmu Israel, ewupsi épú aré. Nkúbhé Acha áre amɔt ke achi Acha bɔ mankem. Ne yi ǎchyè beyǎ áfók ntá yěntiki mmu ane ǎnikmuet ntá yi. ¹³ Échí mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Yě agha ane ǎnikmuet ntá Mandem Acha be ankwak yi, Mandem ɔpeme yi.”

¹⁴ Ke ná bo bákway menikmuet ntá mmu ane bó bábhíkí noko? Ne ná bákway menoko mmũ ane babhíkire ghók ɛti yi? Ne ná bɔ bákway beghok ɛti mmu wu mbák yě mmu abhíkí ghati bhɔ menyin ɛti yi? ¹⁵ Ne ná bo bákway beghati Mbok Ndíndí mbák bábhíkí to bhɔ? Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Maɔák ǎya ɛti bo abhen bekek ebhap bépòkɔ bɔ be mándok mángati bhɔ Mbok Ndíndí!” ¹⁶ Ke puyě bɔ mankem abhen bághókó Mbok Ndíndí ke báká yó. Échí mbɔ enyũ Aisáya areme be, “Acha, agha ánókó enyin ene séghátí bhɔ?” ¹⁷ Echi ye be mmu ǎghok ke anoko, ne mpok bághàti bhɔ ɛti Kristo, bo bághòk Mbok Ndíndí.

¹⁸ Ke mbɔɔ enyin bebhep. Bo Israel, bábhíkí re ghók Mbok Ndíndí ɛti Kristo ke? Bǎghok. Echi mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Eyoɔ ene básóré béghátí bhɔ mbok, ékɔ eghaka yěntiki nebhuet fá amik, yě chí ndũ bebhak ebhen bésábhé nekɔ tontó.” ¹⁹ Ke nchí bhep be, bo Israel bábhíkí jwi nyaka mmem ke? Bájwimem mbɔnyune Mandem árèm mbɔ enyũ Moses ásínjé be, “Chɔɔ

nkɛ məmbɔŋ mpabhamík nɛ bo abhen bábhíkí bhɔŋ ɛtɔk. Chɔŋ nkɛ bati ámbɛ be amɛm ɛti bɔ̃ bɛtɔk bɛchak abhen bachi bɛchiŋtí bho.”²⁰ Nɛ Aisáya arɛm nyaka nkɔ̃ kɛbhɔŋ bɛcháy bɛ, Mandɛm arɛm bɛ, “Bo abhen bápú yaŋ nyaka mɛ bágǎ́ mɛ. Ntɔŋ mmɛt ntá bo abhen bápú bhɛp mɛ.”²¹ Kɛ ɛti bo Israel, Mandɛm arɛm bɛ, “Nywɔp nɛnkɛm, nsá amɔ, nník nɔkɔ mmɛt bɛ mámpɛtnsɛm ntá ya, kɛ bɔ bátɔŋ chi nɛtaŋánti. Bɔ̃bhen bákù chi ɛyap ɛnyu.”

11

Mandɛm ághò bo Israel ntínso

¹ Nchí bhɛp yɛ bɛ Mandɛm agɛɛp bo Israel ɛbhi kɛ? Wáwák! Membɔŋ nchí mmu Israel nɛ ɛbhárémɔ Ábraham nɛ mfũ ndũ nneréket amɔt anɛ Benjamin achí chi-mbi.
² Mandɛm abhíkí gɛɛp bɔ̃bhi abhen yi áyábhé tɛ ndũ nɛbhɔ̃nɛt ɛbhi. Bábhíkí riŋi ɛnyiy ɛnɛ ɛkátɛ Mandɛm ɛrɛm ɛti ndɛmɛkɛpĩnti ɛlájɛ ndu yi ághàti nyaka Mandɛm mɛnyiy, anji nɔkɔ bo Israel? Yi árɛm nyaka bɛ,³ “Acha, bo abhen báwáy baremé kɛpĩnti bhɛ nɛ mámokoti bɛbhak ɛbhen séchyè wɔ akap. Mɛ awánti kɛ ndóbhé nɛ báyàŋ bɛway mɛ nkɔ̃.”⁴ Mandɛm akémé nyaka yi bɛ yi? Akɛmɛ yi bɛ, “Mbúrɛ bo nka tándrámtɔ (7000) abhen bábhíkí nɛnkɛt ntá mandɛm nsé anɛ bábhiŋi bɛ Bál.”⁵ ɛchi ɛnyumɔt ɛchɔŋ. Bǎru bo bachi ndũ nkɔ̃ bo Israel abhen Mandɛm áyábhé ɛti bɛrĩndu ɛbhi.⁶ Nɛ mbák ayap bhɔ chi ɛti bɛrĩndu ɛbhi, nɔ chi bɛ, abhíkí yap bhɔ ɛti ɛnyiy ɛnɛ bɔ bákú. Mbɔ ayap bhɔ chi ɛti ɛnyiy ɛnɛ bákú, mbɛ ɛpú bɛ ákù bɔ bɛri ndéndɛm.

⁷ ɛyɔ ɛghàti bhɛsɛ bɛ yi? Chí bé bo Israel bábhíkí ghɔ nyaka ɛnyiy ɛnɛ bɔ báyàŋ. Bǎru bhɔ abhen Mandɛm áyábhé kɛ bágǎ́ nyaka yɔ. Mbák chí báchák, bágwɔt

nyaka bati yap amem ⁸ mbɔ enyũ Ekáti Mandem érèm be, “Mandem áku bɔ báké riŋi enyiŋ, áchye bhɔ amík ane ápú ghɔ mbaŋ, ne batú ane apu ghok mbaŋ, ne nɔ ke bɔ bachi kpatɛ echɔŋ.” ⁹ Debhít nkwo árem nyaka be, “Menyiŋínyie bhap mémbák nta ene ékèm bɔ, mémbak enyiŋ ene ékù mándiŋi nekwén enen bákwéné, be Mandem ántémsí bhɔ. ¹⁰ Eri be amík ágiri bhɔ be báké ghɔ mbaŋ, ne bé esɔŋɔri ényírɛ bhɔ amik mpoknkem.”

¹¹ Mpet nchí bhep ye be, mpok bo Israel báchíntí nekwén, bákwén ndak ámá y ke? Wáwák! Ke éti bebú bhap, bo abhen bápú bo Israel, bábhɔŋ mbi ane Mandem ápeme bhɔ. Mandem akw nɔ be bo Israel mámbóŋ mpabhamík ne bo abhen bápu bo Israel, bé Mandem ampeme bhɔ bo Israel nkwo. ¹² Těndu bebú bo Israel békú Mandem áyérɛ bo abhen bápú bo Israel, ne těndu bo Israel bákwéné beku enyiŋ ene Mandem áyàŋ nyaka be mánku, eyɔ ékú Mandem ayet bo bachak tontó. Chɔŋ Mandem apú chye mbɔŋ beyá áfók ane áyá áchá ntá bo bachak mpok ane bo Israel mankem bápɛtnsem ntá yi ke?

Enyu Mandem ápémé bo abhen bápú bo Israel

¹³ Néne, nchí rem ntá yeka bo bápú bo Israel, těndu nchí mũnto ntá yeka, bé mpú sɔt betik ebha mbɔ ndaká ntok, ¹⁴ ndu nchí yaŋ be bɔ etɔk eya mámbóŋ mpabhamík, mánjaŋ bebhak mbɔ bhe. Eyɔ ékwáy beku be mbɔk eyap mántíknssem ndũ bebú bhap be Mandem ápémé bhó. ¹⁵ Těndu negúép ane Mandem ágúebhé bo Israel ebhi ákú be bo abhen bápú bo Israel mámbóŋ mbi bebhak ndũ kemure ne Mandem, mpok Mandem apɛt asɔre bo Israel amuet, chɔŋ eyɔ énkwak ná? Chɔŋ énkú be bawú mámpɛtnsem ndũ nepém ke? ¹⁶ Mbák mǎnkú bret, mǎnchyé ane bǎyámbi bákú ntá Mandem, nɔ bret achak

nkem achi brɛt Mandem nkwɔ. Nɛ mbák bakaɲánɔk achi ntá Mandem, nɔ batábhénɔk eyɔ nkwɔ achi chi ayi.

¹⁷ Mbák mámkrót mbɔk batap enɔk ólif mámferɛ ndũ enɔk ene bápí, mánsɔt ye batap enɔk ólif ene bábhíkí pí mambat ambi-enɔk ene bápí, nɔ nenyíé batap anɛ bábháré néfũ chi ndũ enɔk ene bápí. Bo Israel abhen bápú bo Israel báchí mbɔ batap enɔk ene bábhíkí pí. ¹⁸ Báké yɔɲ ye mmuét nɛ bo abhen bachi mbɔ batábhénɔk anɛ bákpót báguébhé ebhi. Mbák báyòɲ mmuɛt, báké ghokɔntik be puyɛ be ke bákémé bakaɲ enɔk. Bakaɲ énɔk ke ákémé bhe tɛndu báci chi batábhé enɔk. ¹⁹ Bákway berem be, “Mandem aféré nyaka mbɔk batábhénɔk be ambat bhese ndu enɔk.” ²⁰ Échí tetɛp. Mandem aféré nyaka batap enɔk mbɔnyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí ěti Yesu Kristo. Mbák chí be bho bápu bo Israel, báci batábhénɔk chi ěti bábhónó neka nɛ Yesu Kristo. Báké yɔɲ ye mmuét. Cháy ká Mandem. ²¹ Bák ká nɔ mbɔnyune tɛndu Mandem aféré nyaka mbɔɲ batábhénɔk ene bapí, chɔɲ amferɛ be bho bábhárebhat nkwɔ mbák bábhíkí noko.

²² Ghɔ yeka ndũ Mandem are bhɔɲ berĩnti nɛ ndũ yi achi kíkírík nkwɔ nɛ bo. Achí kíkírík nɛ bo abhen bákwéné ndũ bebú. Ke ntá yeka, átòɲ berĩnti mbák mándɔk ambi beku mbɔ enyũ yi áyàɲ. Mbák épú nɔ, ákpɔt be nkwɔ amferɛ ndũ enɔk. ²³ Nɛ mbák bo Israel mángúpsí bati yap mánoko Mbok Ndíndí ěti Yesu, Mandem áśòt bho anku be mámpet mambak batábhénɔk ene bapí. Yi abhɔɲ betap beku nɔ. ²⁴ Mbák Mandem aféré be bo abhen bápú bo Israel ndũ enɔk ólif ene bábhíkí pí abhat ndũ ene bápí, mbák yi ákway beku enyìɲ mbɔ eyɔ, nɔ echi mandú enyìɲ ntá yi bekeme bo Israel ndũ nebhuɛt anɛ achi nyaka awap, tɛndu bɔ ke bachi mbɔɲ batap enɔk ólif ene bapí.

Mandem äghò bö mankem ntínso

²⁵ Böma, mëyaŋ mändiŋi enyiŋ ene echi bhésé bhésé keka mänkaysi be bābhəŋ beyǎ keboŋ. Echi be bo Israel abhen bāgwóré nyaka bati yap bápú gwət chəŋ yə mpoknkem. Ébhak chəŋ chi kpate beghaka mpok ane mpǎy bo abhen bápú bo Israel, abhen Mandem áyábhé, mánoko. ²⁶ Énáj émfákárí enyu eyə, Mandem äpeme bo Israel mankem. Echi mbə enyü Ekáti Mandem érəm be, “Chəŋ mmu amfú etək Síon ane

ǎfere bo Mandem ndü esəŋəri.

Chəŋ yi amfere epiŋ bébyak Mandem amuet bebhárébhə Jekóp.”

²⁷ “Mpok mféré bebú bhap, chəŋ ene embak mbə enyü nyú nyaka nku ne bhə.”

²⁸ Bo Israel bachi bömpap Mandem mbənyune bábhíkí noko Mbok Ndíndí éti Yesu Kristo. Éfakari nə éti yeka bo bápú bo Israel be mbi ámbák Mandem ámpémé bhe. Ke bo Israel báchí mamæere Mandem mbənyune yi anáj ayap nyaka bhə éti bachĩmbi bhap. ²⁹ Échí nə mbənyune mbák Mandem ayap mmu ne ayet yi, apú pere wupsi nti eni ne mmu wu. ³⁰ Ndü mpok ane áfúéré ansem, be bho bápú bo Israel bătəŋ nyaka ntí ne Mandem, ke néne, Mandem äghò bhe ntínso éti netanjánti bo Israel. ³¹ Enyumət ke echi be néne, bo Israel bătəŋ ntí ne Mandem be nkúbhé mbə enyü yi äghò bhe ntínso, ángó bó nkwə ntínso. ³² Mandem aró bo mankem mäncwe ndü kenəŋ éti netanjánti enap be yi angə bhə mankem ntínso.

Sémbítí Mandem

³³ Ghó ká, Mandem achik achá! Neriñíndak eni neyã néchá, ne aríñí yěntiki enyíñ. Yě mmu apu kway beríñi enyũ nkaysi ayi áchí Yě mmu apu riñi enyũ yi ákù menyíñ.

³⁴ “Agha aríñí enyíñ ene Acha ákàysi? Agha ánánj áchí nchye maníé ntá yi?” *

³⁵ “Agha ánánj áchyé Mandem enyíñ ené yi áyàñ Mandem ankeme yi yó?”

³⁶ Yi ke aghoko menyíñ menkem ne menyíñ menkem bechi chi ndũ betañ ebhi, ne menyíñ menkem bechi chi ndũ bechye yi kenókó. Sénchíe yi kenókó mpoknkem. Amen.

12

Mũnkwo abhəñ bechye mmuet ntá Mandem

¹ Bõma, ndu echí mbə enyũ nchí rem nkə, ne ɛti ntínso Mandem ne bhese, nchí kwen be bekak berem be mǎnchye mmuet eyeka enkem ntá yi mbə akap ane achi nepém, ne nyánjá, ne ane yi akəñə. Eyo ke echi esayri mbi bechye Mandem kenókó. ² Bǎké koño ekakáneko ené bõ mmik. Dó ká Mandem ángúpsí nepém eneka. Ákù nə ndu áchyè bhe nkaysi nkə. Eyo ékù mǎndiñi enyíñ ene Mandem áyàñ. Yó éri, yó ke échyè yi mañák, ne yó ke érí échá ndũ yěntiki mbi.

³ ɛti beríndu ebhen Mandem átóñó me, nchí rem ntá yeka mankem be yě mmu ake sət mmuet yi mbə be achá enyũ mmu yi achi. Ke ámbóñ chi nkaysi ane achi chak ɛti enyu ene yi achi, békóñó ení neka enen Mandem áchyé yi. ⁴ Echi nkúbhé mbə mmuet nkwa ane achi amət, yě nə, abhóñ beyã berókómuet ne yěntiki epókómuet ebhəñ ebhi betik. ⁵ Enyu eyə ke echi ne bhese. Yěndu séyá, séchí mbə mmuet amət mbənyune séchem mmuet ne Kristo. Yěntiki

* **11:34** Echi mbə enyu básíñí amem ekáti Aisáya 40.13 ne amem Job 41.3.

mmu achi ne bati nkúbhé mbò enyũ yěntiki epókómuet echi ne bechak. ⁶ Mandem achyé yěntiki mmu yese ayi akap bekoŋo berĩndu ebhi ne bhese. Yěntiki mmu ánkũ ye ebhi betik ne aywi akap. Mbák Mandem achyé mmu akap berem kepĩnti mmu wu abhõŋ bekũ nõ bekoŋo enyu ene yi anoko Mandem. ⁷ Mbák Mandem achyé mmu akap bekwak bho, ánkwák bho. Mbák chí akap betõŋ bho, ántõŋ bho. ⁸ Mbák mmu abhõŋ chi akap befye bo nti, eri yi ankũ nõ. Mbák mmu ábhõŋ akap bechye bo menyĩŋ, ánkũ nõ ne awó fúú. Ne mmũ ane ábhõŋó akap bebhak mũnti, ánkém bo abhen bachi anten yi sayri. Ne mmũ ane ábhõŋó akap betõŋ bo berĩnti, ánkũ nõ ne maŋák.

⁹ Kõŋ ka bati ne ekõŋ ené tetep. Pap ka barak abúabu. Kém ká sayri yěntiki erítĩ enyĩŋ. ¹⁰ Kõŋ ka bati mbò bõ nnereket Mandem. Bõŋ ká beyã ekwak ndu bechye bati kenókó. ¹¹ Fíé ká betaŋ ndu bekũ betik, bãké bhak babhõt. Kũ ka betik Yesu Acha ne bati ayeka ankem. ¹² Bõŋ ká maŋák ndũ menyĩŋ ebhen bãbháká nti aré be Mandem ankũ ntá yeka. Bõŋ ká ekébhéntĩ ndũ mpok esõŋõri. Nĩk nókó ká mmuet mpoknkem. ¹³ Kwak nókó ká bo Mandem abhen eyap épú, mãnsyepi nõkõ mankõ amem beket ebheka sayri.

¹⁴ Mbák bo báchyè wõ esõŋõri ěti õchĩ nkoŋo Yesu, nĩkmuet be Mandem anjet bhõ. Ké rem be eyak embak ne bhõ. Nĩk chí mmuet be Mandem anjet bhõ. ¹⁵ Ŋák ka ne bo abhen bãbhõŋó maŋák. Dí ká ne abhén bachi ndũ nedĩ kebho. ¹⁶ Bák ká eyõŋ émõt ne bati. Bãké yõŋ mmuet, fyé ka mmuet ne yě chí bo abhen bápú yěnyĩŋ. Bãké kaysi be bãriŋi yěntiki enyĩŋ.

¹⁷ Bãké keme bebú amfay bebú. Káysĩ nókó ká bekũ chi menyĩŋ ebhen beri besĩ bo mankem. ¹⁸ Yěntiki mmu yweka abhõŋ bekũ yěntiki enyĩŋ ene yi ákway bekũ be

ambak kpák ne bo mankem mpoknkem. ¹⁹ Abhen ekoh, yě mmu ywéka áké keme kémbé. Dǒ ká Mandem antemsi mmu ane ákú nti bebú mbonyune Ekáti Mandem érèm be Mandem arem be, “Me ke mbóhó békéme kémbé. Me ke nchí kap mmu ndũ enyih ene yi ákú.” ²⁰ Enyih ene bǎbhóhó beku chi bekojo enyih ene Ekáti Mandem érèm be, “Mbák nsay añu mũmpap aywe, chye yi nenyíé. Mbák manyier ákwák yi, chye yi manyier ányú. Mbák bákù nò, ébhak mbò be bǎtò kefíkisi ngó anti mũmpap aywe, ne eyo ékù mũmpap ámbóhó ntíánwóp.” ²¹ Bǎké rò barak abúabu amboh betah amfáy yeka. Ku nókó ká chi beri be, mǎmboh betah amfáy barak abúabu.

13

Yěntiki mũnkwo abhoh beghok bǒbati bhi

¹ Yěntiki mmu yeka abhoh beghok bǒbati mbonyune Mandem ke áyàp mmu ane ákè m etók ne yi ke afyé abhen bachi néne. ² Ndũ échí nò, mmũ ane átànti ne bǒbati átànti ne bo abhen Mandem afyé be mankem etók. Bo abhen bákù nò bǎbhìjì chi ntemsi amuet. ³ Mmu ane ákù beri ábhíkí bhoh becháy bǒbati. Bo abhen bákù bebéptí menyih bǎbhoh bebhoh becháy. Mbák ðyàh be óké bhoh becháy ne bǒbati, bák mmũ ane ákù menyih ebhen bechi chak. Mbák ðkà nò, bǒbati bǎbhòh marják ne wò. ⁴ Mũnti etók ákù chi betik Mandem ndu bekwak bhe. Ke mbák ðkà bebéptí menyih, òbhoh béchay yi mbonyune betah ebhen yi ábhóhó bépú ndéndem. Mandem achyé yi betah chi be antemsi nókò bo abhen bákù bebéptí menyih. ⁵ Mmu abhoh ye besepi mmuet ntá bǒbati. Ne mmu áké ku nò chi ndu áchày be Mandem ake ku bo mántemsi yi. Ntí achak achi be ntí mmu néghàti yi be eri beku nò.

⁶ Chi ěti yo ke bǎchye nkwo nkábhénti. Bǎbati bákù chi betik Mandem ndũ yěntiki enyiŋ ene bǎ bǎbhóŋó beku. ⁷ Chié yé ka yěntiki mũnti enyiŋ ene bǎbhóŋó bechye yi. Mbák chi nkábhénti ke mmu ábhóŋó bechye, ányché. Mbák chí nkáp ane mmu ábhóŋó bechye ndũ menyiŋ ebhen yi ábhóŋó, ánkũ nǎ. Mbák mmu abhǎŋ besépti mmuet ntá achak, ánséptí mmuet ntá yi. Ne mbák mmu abhǎŋ bechye kenókó ntá achak, ányché yi kenókó.

Bǎnkwo bákǎŋ bati

⁸ Bǎké kem mmu barem ke kwǎ. Barēm amen bǎbhóŋó berǎŋ ambi bekem bo chi amen bekǎŋ bǎ. Mmu ane ákǎŋ bo ábhǎŋe bebhé Mandem menkem. ⁹ Bebhé Mandem bérēm be, “Ǫké kwen berwǎp” ne, “Ǫké way mmu” ne, “Ǫké ghep agher” ne, “Ǫké fye amík ndũ enyiŋí mmu achak.” Ebhé émot épókó ebhen menkem ne bechak nkwo. Ne ebhé eyǎ érēm be, “Kǎŋ nti nkǎ mbǎ mmuet eye.” ¹⁰ Mmũ ane ákǎŋ bo apú kǎ bhǎ bebé. Enyu eyǎ ke echi be bekǎŋ bo chi bebhǎere bebhé menkem.

¹¹ Ndu berǎŋ ambi, bǎriŋi mpok ane sechi aré néne. Mpok ménéme ndũ kenó akway mbǎnyune mpok ane Mandem ánaŋa bereme bhese achí kekwoť néne achá mpok ane sébho nyaka menoko Yesu Kristo. ¹² Beti ménanǎ bǎfǎët, ne nywǎp nebho beyi. Séndó ye menyiŋ ebhen bo bákù amem ejuri, sénsǎť menyiŋí nenu ebhen sébhóŋó menu ne bhǎ ne nywǎp ámfay mbǎ bo abhen mánanǎ bǎfú ndũ ejuri. ¹³ Sémbóŋ erítí ekakánekwǎ mbǎ bo abhen bákò ne nywǎp ámfay. Séké chwe ndũ bepǎ ebhen bo mányù mmém mánkwen, ne mámbó barak épúsí. Ne séké fye mmuet ndũ baraká kebǎŋe ne barak épusi achak. Séké chwe ndũ bétánǎ, ne mpabhamík. ¹⁴ Ke dǎ ká Yesu Kristo Acha ámbǎŋ betanǎ ndũ nepém eneka enyu ené bo báyiŋi bhe mándiŋi enyu mmu yi achi mbǎnyu bayiŋi mmu

mandiŋi nden ane yi afyé amuet. Ne báké chye mbi ntá berǝ menyiŋ ebhen nepém nkwaŋwaŋ néŋwàka be bo máńka.

14

Bõnkwo báké byak ne báké ji bati

¹ Sot ka bõnkwo abhen bábhíkíre sene ndũ baraká Mandem amuet. Ke báké kém epúítí ne bho ɛti ayap nkaysi. ² Sénsot ndaká nenyie menyie. Mmũ amot akway menoko be yěntiki enyiŋ éri menyie. Achák ane ábhíkí sene ndũ baraká Mandem andem be yí anyie chi nenyié enen bákwanjá. ³ Mmu ane anyie yěntiki enyiŋ áké byak ane apu nyie mbok menyiŋ. Ne mmũ ane apu nyie mbok menyiŋ áké ji ane anyie yěntiki enyiŋ mbonyune Mandem aka yi. ⁴ Ɔchí agha beji mmǝbetok mũchak? Mmu ane akway berem be mmǝbetok aka sayri, ne yě chi ebábu, chí chi-betik aywi. Mmǝ betok apú kwen mbonyune Acha abhõŋ betaŋ bekũ yi ánté sené.

⁵ Mbok bo básòt mbok manywop be acha achak. Bachak básòt manywop ankem be achi enyumót. Eri mbõŋ mmu angò be enyiŋ ene yi ákaysi amem nti eni echi chak. ⁶ Bo abhen básòt mbok manywop be acha achak bákũ nò chi bechye Acha kenókó. Mmũ ane anyie yěntiki enyiŋ ákũ nò chi bechye Acha kenókó, tẽndu áchyè Mandem bakak ke anyie yò. Ne mmu ane apu nyie yěntiki enyiŋ ákũ nò chi ndu áyàŋ bechye Acha kenókó nkwo ne áchyè bakak ntá Mandem. ⁷ Yě mmu apú nepém be achi ndũ mmuet yi. Ne yě mmu apú gu be achi ndũ mmuet yi. ⁸ Mbák séchí nepém, chi be sénchíe Mandem kenókó. Ne mbák ségù, ségù chi be sénchíe Mandem kenókó. Ndũ echi nò, ye séchí chí nepém, ye ségù gu, séchí chí awò Mandem. ⁹ Ɛtiyo ké Kristo ágú, ápétnsem ndũ nepém be ambak Acha ntá bo abhen báchí nepém ne abhen bágú. ¹⁰ Ndu echi nò, ndaká yí óji

nti mǔnkwə ɛti menyiŋ ebhen yi ákù? Yě chí wə nkwo, ndaká yí óbyàk nti mǔnkwə ndǔ yi ábhíkí ka beku yěntiki enyiŋ ene ókù? Chəŋ bese mankem sěnte ndǔ manyé besí Mandem. ¹¹ Échí mbə enyǔ Ekáti Mandem érəm be, “Acha árem be,

‘Nkúbhé mbə enyu echi tetep be nchí nepém, enyu eyə ke echi tetep

be yěntiki mmu abhəŋ betep mánén besí bha.

Ne yěntiki mmu abhəŋ berem

ne nnyu ywi be, Me Nchí Mandem.’ ”

¹² Echi ye be yěntiki mmu abhəŋ bete besí Mandem andem yěntiki

enyiŋ ene yi ákú.

Mǔnkwo ake ku nti ankwen ndǔ bebú

¹³ Séké pere ji ye batí bǔnkwo, ke enyiŋ ene eri chi be báke ku yěnyiŋ ene ekway beku nti mǔnkwo ankwen ndǔ bebú. ¹⁴ Ndǔ bǎchémé mmuet ne Yesu Acha, membəŋ ndíní sayri be yě nenyié nérú enen nepu pérép besí Mandem. Ke mbák mmu ánkáysí be mbək nenyié nepu pérép, nə nérú bhak pérép ntá yi. ¹⁵ Mbák enyǔ enyiŋ ene wə ónyie échyè nti mǔnkwo esəŋəri, nə əpú pere ku menyiŋ ne ekəŋ. Óké rə enyǔ nenyié enen ónyie néntwə ne ménémé ntá nti mǔnkwo mbənyune Kristo agu nyaka ɛti yi nkwo. ¹⁶ Óké rə be enyiŋ ene ókáysí be eri éndóp chi enyiŋ ene bo básət berem ebúbə ɛti ye. ¹⁷ Nném enyiŋ ntá bo abhen Mandem achi Mfə wap puyé chi nenyié menyie ne mmem menyu. Nném enyiŋ chi bebhak chak besí Mandem, ne bebhak kpák ne batí, ne bebhəŋ maŋák amen ɛfóŋó Bedyere áchyè. ¹⁸ Mbák mmu ákù betíkí Kristo enyǔ eyə, Mandem ábhəŋ maŋák ne yi, ne bo bārəm be yi ákù sayri. ¹⁹ Éri ye be sémfyé betəŋ ndu beku menyiŋ ebhen békù sémbak kpák ne batí, ne be sémfyé betəŋ beku

menyiḡ ebhen békwàk bati bönkwo mango ndu neka enen bábhónó ne Mandem. ²⁰ Óké chonṡi betik Mandem ḡti nenyíé. Yěntiki nenyíé chi enyiḡ ene bo bákway menyie. Ke epu chak mbák ónyie menyih ebhen békù bati bönkwo mǎnkwen ndü bebú. ²¹ Echí chak be óké nyie nnya, ne be óndó menyu mmém, ne be óndò bekù yěntiki enyü enyiḡ ene ekway bekù nti mǔnkwo ánkwen ndü bebú. ²² Enyiḡ ene ókáysi ḡti barak ane, dǒ yo énjíḡ chí wo ne Mandem. Éri echa ntá mmu ane áríḡ be enyiḡ ene yi ákù echi chak, ne nti eni nepu soḡori yi amem ḡti enyiḡ eyo. ²³ Mbák mmu ámakati nenyíé enen yi áyàḡ menyie, yě nò, andok ambi anyíé nó, nò abhǒḡ bekwéné besí Mandem ne ntí be ányie nenyíé enen yi ábhíkí noko be echi chak be yi ányíé. Mbák mmu ákù enyiḡ ene yi anoko be epu chak, nò ákú bebú.

15

Bönkwo mánkù menyih ebhen bedi sayri nta bö bachak

¹ Bese bho séséné ndü neka enese, sébhon bekwak nõko bo abhen bábhíkire sene ndü neka enap ne Mandem. Séké kù nõko chi ndiere menyih ebhen béchye mmuet eyese maḡák. ² Yěntiki mmü ywese abhǒḡ bekù enyiḡ ene ékù bönkwo mámbón maḡák ndü bekwak bho be mángó ndü neka enen bábhon ne Mandem. ³ Kristo abhíkí kù nyaka chi menyih ebhen béchye yímbon maḡák. Ke éfákari ne yi mbò enyü Ekáti Mandem érèm be, “Nsok ene bo abhen básòkoti nyaka wo ékwen me amuet.” ⁴ Yěntiki enyiḡ ene echi amem Ekáti Mandem básih yo chí ndü beton bese menyih ḡti Mandem be sémbon ekébhéntí ne be mémfyé * bhese nti. Eyò enkù ye sémbaka nti be chon barier Mandem amfú tetep. ⁵ Měnikmuet be Mandem mmu áchyè

* 15:4 15.3, ghò Ekáti Bakway 69.9.

ekébhéntí ne afyé bho nti, ánkwák be mǎmbak eyɔŋ émət ne bati bekoŋo erih ené Yesu Kristo áró, ⁶ bé bĕ mankem mǎnchyé nókó kenókó ne eyɔŋ émət ntá Mandem mmu áhí chi Yesu Kristo Acha ywese.

*Mbok Ndí*ndí achi ntá bö mankem

⁷ Sot nókó yé ka yĕntiki nti mǔnkwo nkúbhé mbo enyŭ Kristo ásóré bhe. Eyɔ ékù bo mǎnchyé Mandem kenókó.

⁸ Nchí ghati bhe be Kristo ákú nyaka mmuet eyi mǔbetok ntá bo Israel ndu betɔŋ bhɔ be Mandem ábhære bariɛp ami amen yi afyé nyaka ne bachĩmbi bhap. ⁹ Akù mmuet yi mmǔbetok be bo abhen bápú bo Israel mǎnchye nako Mandem kenókó mbonyune yi ághó bhɔ ntĩnso. Echi mbo enyu Ekáti Mandem éřem be,

“Ndu échí nɔ, chɔŋ ndem ye

néntí bo abhen bápú bo Israel be, wɔ ɔhí Mandem.

Chɔŋ nkway nako bakwáy ndu bébíti wɔ.”

¹⁰ Ekáti Mandem epet éřem ndŭ nebhuet achak be,

“Bĕ bho bápú bo Israel, ħák ka ne bo Mandem”,

¹¹ ne ndŭ nebhuet achak amem Ekáti Mandem yó épét éřem be,

“Bĕ mankem abhén bápú bo Israel, bĕtí

nókó ka Acha.

Bo mankem, bĕtí nókó ká yi.”

¹² Ne Ekáti Mandem epet éřem be ndemekeřinti Aisáya arem nyaka be,

“Chɔŋ ebhárémɔ Jése antwó.

Ǻtwò bebhak Mfɔ ntá bo abhen bápú bo Israel,

ne chɔŋ mámbaka nti be yi ampeme bhɔ.”

¹³ Mĕnĭkmuet be Mandem mmu ákù be bo mámbáká nti ndŭ menyih ebhen yi afyé bariɛp bechye bhese, ánkú be bati ye ka ánjwí ne maŋák ne kpák ndŭ mǎnókó yi. Enyu

εγώ, bǎkway berɔŋ ambi bebhaka nti ne yi ndũ betan̄ Εφόγό Bedyere tontó tonto.

Pǎl arem̄ ěti betik ebhi

¹⁴ Bǎma, membǔŋ ndĩŋí be beri ebhen bǎkù beyǎ ne be bǎrĩŋi menyĩŋ ěti Mandem sayri enyu ené bǎkway betan̄ bati bǔnkwo. ¹⁵ Κε, amem ekáti ene, nsĩŋ ntá yeke nkebhɔŋ becháy ěti mbok menyĩŋ mbɔnyune nchí yaŋ bétik be bhɔ. Nsĩŋ enyu εγώ ěti beyǎ berĩndu Mandem ntá ya. ¹⁶ Akù mǎmbák mmũ betok Yesu Kristo ntá bo abhen bápú bo Israel mbɔ nchiakap ane áfú ntá Mandem. Nchí ghati bhɔ Mbok Ndĩndí ěti Mandem bé mánókó yi, ne be mǎmbák mbɔ akap ane yi áká bésɔt ne ané Εφόγό Bedyere ábhúré nyǎŋá ntá yi. ¹⁷ Ndu echi nɔ, ne ndũ mbát mmuet ne Yesu Kristo nchí kwáy bedep awó anti ěti betik ebhen mǎkù ntá Mandem. ¹⁸ Ndiere ěti enyĩŋ ene Kristo áfuéré ntá ya ákú ke nchí rem ndũ beyǎ menyũ ntá bo abhen bápú bo Israel be mǎngúpsí berĩŋ ebhap, mankù nɔkɔ mbɔ enyũ Mandem áyàn. ¹⁹ Akù nɔ ndu áchyé me betan̄ betan̄ berĩŋ ebhen bétɔŋ betan̄ Mandem ne ndu bekù menyĩŋí maknkay ndũ betan̄ Εφόγό Bedyere be nnán̄ nnán̄á beghati bhɔ Mbok Ndĩndí ěti Kristo, bebhɔ Yerúsalem kpáte Iliríkɔm. ²⁰ Enyĩŋ échí ene nnán̄ nchí yaŋ nɔkɔ bekù, ne enyĩŋ εγώ chi beghati bo Mbok Ndĩndí ěti Kristo mbǎŋ enkem ené bo bǎbhíkire ghok yɔ. Κε mbíkí yaŋ bekù betik ndũ nebhúéréket enen mmu achak. ²¹ Échí ye mbɔ enyu Ekáti Mandem érèm be,
 “Chɔŋ bo abhen bǎbhíkire ghati bhɔ
 ěti yi mǎngɔ yi,
 ne chɔŋ bo abhen bǎbhíkire ghok
 ěti yi, mǎnjwimem.”

Pöł áti berəŋ Rom

²² Beyä ndəŋ ené nti bétwə beghə bhe mbíkí kway beku nə. ²³ Ke néne, ené nnəŋ nnəŋá betik ndü mbarə ene enkem, mböŋ nti beghə bhe mbə enyü nnəŋ nchí yáŋ beku ndü beyä mamié ane áfuéré ansem. ²⁴ Néne, mbákánti be chəŋ rídək Spen. Mpok nchí rəŋ chəŋ mböŋ maŋák beghat be mbak ne bhe ndu mómbiŋí mpok ke ndək nəkə ambi. Ne mpok berə be akway nəkə, nkaysi be chəŋ mánkwaŋ me ne enyiy ndü nekə ena. ²⁵ Ke nchí rəŋ kpik Yerúsalem be nchyé nekeŋ enén bati bönkwə bátó ntá bo Mandem abhen bachi aré. ²⁶ Bönkwə abhen atú Masidónia ne abhen atú Akáiya bábhəŋ maŋák bechye mbək nkáp awap ntá bachébhébhə ndü nkə bo Mandem abhen Yerúsalem. ²⁷ Bó babhəŋ ke bágħó be eri beku nə, ne sayri sayri, bábhəŋ beku nə tēndu echi be, éti bo Israel bo báchí bo Mandem ke bö abhen bápú bo Israel bágħókó Mbok Ndíndí éti Yesu. Ne báchí nkə bo Mandem néne, ne Mandem áyēt bho ne beyä menyiy. Bábhəŋ ye bekwak bo Israel abhen bachi bachébhébhə ne mbək menyiy ebhen bo bábhəŋ. ²⁸ Nnəŋ ngáká ye aré nchyé bho yēntiki enyiy ene bəto ntá yap, chəŋ ndək Spen. Ke chəŋ njambi ntee awu ngo bhe. ²⁹ Ne ndíŋí bé mpok ntwó awu, chəŋ Kristo anjet bhese tontó. ³⁰ Bóma, éti séchi bo Yesu Kristo Acha ne ndü Efóŋó Bedyere ákú sénkəŋ bati, nchí nik be mmuet be mānu menikmuet ntá Mandem éti ya ne nti nenkem mbə enyü membəŋ nchí ku. ³¹ Nik ka mmuet be Mandem anku bö Judeya abhen bábhíkí noko yi báké ku me yēnyiy ebúbə. Nik ka mmuet be bö Mandem abhen Yerúsalem mánsót nekeŋ enén mérəŋ ntá yap ne nə ne maŋák. ³² Eyo éká be me nkway bétwə beghə bhe ne maŋák mbák Mandem aká, ne bé nkway bebəŋ neywēmuet nenti eneka. ³³ Mandem mmu áchyè bho kpák ambak ne bhe mankem. Amen.

16

Pšl ätò bakak ntá bönto abhen etək Rom

¹ Nchí yaŋ mäŋdiŋi mómayese Foibe mmu ákù betik ntá Nkwə Kristo ane etək Kenkrea. ² Ánánj ántwó awu, syeptí ká yi mbə enyü bö Mandem bábhónó besyepiti nti mñkwə, ne mǎnkwak bechye yi yěntiki enyij ene échébhé yi. Yímbəŋ anánj akwak beyǎ bho, ne yě chi memböŋ nkwə.

³ Kaká ká Príska ne nném ayi Akwíla. Bákù nyaka betik Yesu Kristo ne me. ⁴ Báchí bo abhen bákway nyaka beka yě chí newú ndu bepepe me nké gu. Puyě chi ndiere me ke nchí kaka bhə. Bakwó bho abhen bapu bo Israel bákaka bhə nkwə. ⁵ Kaká ká bönkwə abhen báchemə nəkə eket eyap, ne mǎnkaka muerəkəŋ awa Epainétos. Yí achi nyaka mmü mbi bebhak nkoŋo Kristo atú Esia. ⁶ Kaká ká María mmu ákú beyǎ betik ndü nkwə yweka. ⁷ Kaká ká nkwə batǐ bo Israel bha, Androníkəs ne Júnias bo báchí nyaka ekerékenəŋ ne me. Báchí maném bo ndü nkwə bönto Yesu Kristo ne báyámbi bebhak bakoŋo Kristo ke mětəwə ansem. ⁸ Kaká ká Ampliátos. Achí mmuerəkəŋ awa ne abhat mmuet ne Acha mbə me. ⁹ Kaká ká Ubános mmu ákú betik Kristo ne me. Kaká ká nkwə mmuerəkəŋ awa Stákis. ¹⁰ Kaká ká Apélis mmu ábhónó beyǎ esəŋəri ěti Kristo ne atóŋ be achi mmu ywi tetep. Kaká ka bo efo ene Aristobulos mankem. ¹¹ Kaká ká Heródion nti mmu Israel wa. Kaká ká nkwə bo efo Nasísos abhen bábháré mmuet ne Acha. ¹² Kaká ká nkwə bakü betik Yesu Acha abhen baghərə, Trifína ne Trifósa. Kaká ká mmuerəkəŋ awa Pésis mmu ákú beyǎ betik ntá Acha. ¹³ Kaká ká Rúfos mmu achi nném mmú ndü nkwə bakü betik abhen Acha. Kaká ká máyi nkwə mmu ásóré me mbə móywi. ¹⁴ Kaká ká Asínkritos ne Flégəŋ ne Hémis ne Patróbas ne Hémas ne batǐ bönkwə bachak abhen bachi ne bhə. ¹⁵ Kaká ká Filólogos ne Júlia ne Néris ne mómáyi ane ngərə, ne

Olímpas ne bo Mandem abhen bachi ne bhə. ¹⁶ Kaká ká batí sayri ne ekəŋ Mandem. Bakwó bho Kristo mankem bátò bhe bakak.

Manié Pǎl amen ngwénti

¹⁷ Bǎma, nchí ník be mmæet be mänsət mpok ne bo abhen bátwə ne ákóré nenti eneka ne bákù bo mántíknešem ntá Mandem ndǔ bátəŋ menyíŋ ebhen bechi kekúrí ne ebhen bǎghókó. Bák ká nekə nesie ne bhó. ¹⁸ Menyǔ böbhə bapu kə chi betik Acha Kristo. Bákù chi menyíŋ ebhen bə babhəŋ bakəŋə. Ne básət chi sérwórenyu ne erítí eyəŋonyu berwə bo abhen amík ayap ábhíkíre néne. ¹⁹ Ke bo mankem bǎghók enyǔ bǎghòk Mandem, ne eyə échyè me maŋák éti yeka. Nchí yaŋ mǎmbák bariŋíndak be mǎnkə nəkə chi berítí menyíŋ, ke bo abhen amík ábhíkíre néne bhə be báké kə bebéptí menyíŋ. ²⁰ Mandu mpok, chəŋ Mandem mmu áchyè kpák anchye bhe awónem amfay Satan mpok bǎyátí yi amik. Nchí níkmæet be beríndu Yesu Kristo Acha mémbak ne bhe.

²¹ Tíməti mmu ákù betik Kristo ne me átò be bakak. Batí bo Israel bha, Lusíəs ne Jáson ne Səsipate bátò nkwə be bakak.

²² Mmə, Tétíəs mmu Pǎl ághátí me menyíŋ ebhen nsíŋí amem ekáti ene nchí to nkwə be bakak mbə nti nkoŋo Acha.

²³ Gáyəs mmu méchə̀kə eket eyi, ne nkúbhé aré kě bönkwə báchəm, átò be bakak. Erástəs, mbəre nkáp etək ne máyese Kwátəs bátò bhe bakak.

Méníkmæet ndu bebiti Mandem

²⁴ Áfók Yesu Kristo Acha ambak ne bhe mankem. Amen.

* ²⁵ Sémbítí Mandem. Yi ákway beku be mántáj ndǔ neka

* **16:24** Mbək bekáti ebhen básíŋí nyaka ne amə bébhíkí bhəŋ ndóŋ ane.

eneka bekoŋo Mbok Ndíndí ane měghàti bo ěti Yesu Kristo ne bekoŋo tetep ane nchí ghati bhɔ. Yó achí nyaka bhésé bhésé ndũ erɔri mpok ke Mandem ákú séríŋi yɔ. ²⁶ Néne, akú bǒ betɔk menkem mándíŋí yɔ kroŋoroŋ mbɔ enyũ baremé kep̄nti básíŋí nyaka menyih ebhen Mandem mmu achi nepém mpoknkem ághátí bhɔ. Aghati bhɔ mánsíŋ bɔ amík be bo abhen bápú bo Israel mánkoŋo enyih ene yi árèm be mánoko yi ne mangók nɔkɔ yi. ²⁷ Kenókó kémbák ntá Mandem mmu áríŋí wu menyih menkem mpoknkem. Séchyè yi kenókó ěti enyih ene Yesu Kristo ákú. Amen.

Ekáti Nku Nkɔ New Testament in Kenyang (CM:ken:Kenyang)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kenyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kenyang

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Oct 2021 from source files dated 17 Oct 2021

0a400be4-2dfe-565d-bdea-5f3d59d48520